

KP

KYRKPRESSEN

ONSDAG 16 OKTOBER NR 17/2024

KYRKPRESSEN LOKALT

KYRKPRESSEN LOKALT

Här hittar du artiklar från de olika regionerna i Svenskfinland samt församlingarnas annonsering.

Helsingfors	sid 3
Borgå – Sibbo – Vanda	sid 7
Åboland-Åland	sid 11
Sydösterbotten	sid 15
Korsholm	sid 19
Pedersöre	sid 23
Mellersta Nyland	sid 27

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Att vara oense betyder inte att det inte fungerar

KOLUMN

Saara Schulman
är psykologstudent
och poddvärd på
Bröllopskollektivet.

VI ÄR alla olika människor, därmed tänker och fungerar vi olika. Även vår tolkning av omvärlden är neurologiskt unik. Det du ser och upplever är inte samma som människan bredvid dig, eftersom deras hjärna bearbetar omgivningen och händelserna annorlunda.

Mycket av det vi upplever är en kombination av faktiska sinnesintryck och hjärnans ifyllnad, där hjärnan filtrerar bort viss information och fyller i med eget, för att effektivisera vår perception och spara energi. Detta innebär

att det vi ser och upplever inte är en exakt avbild av verkligheten, utan en tolkning som påverkas av våra tidigare erfarenheter, minnen, tankar och individuella skillnader.

OLIKA ÅSIKTER, tolkningar och reaktioner på verkligheten är därmed naturliga och förväntade i förhållanden. De är tecken på att vi vågar vara oss själva, inte tecken på att något är fel. Att vara oense betyder därmed inte att det inte fungerar. Oenighet i en relation är oundvikligt; problemet är aldrig att det finns utan hur vi hanterar och förhåller oss till det.

»Om vi ska komma samman måste vi komma samman genom skillnader och oenighet.«

JAG UPPLEVER ofta att vi tror att samstämmighet innebär att vi gör något rätt, medan oenighet innebär att vi gör något fel, eller är fel. Varken oenighet eller samstämmighet återspeglar något objektivt värde, bara subjektivt. På grund av våra olikheter är oenighet en naturlig konsekvens.

Om vi ska komma samman måste vi komma samman genom skillnader och oenighet. Om vi ska leva tillsammans måste vi tillåta, acceptera och respektera olikheter samt lära oss att kommunicera kring dem. Forskning visar också att par som hanterar oenighet och olikheter tidigt håller ihop längre.

SJÄLVREFLEKTERANDE FRÅGOR:

- Hur reagerar du på oenighet, vilka känslor väcker det?
- Finns det något ämne du undvikit på grund av oenighet och konflikt?
- Hur ofta tar du i beaktande och accepterar din partners unika uppfattning?

Hallå där Jeong-Young Kim!

Hon sjunger på hebreiska, svenska, finska och koreanska på höstens körjubileum.

– **JAG HAR** sjungit i Furaha-kören sedan 2013. Musiken är mitt liv, särskilt i svåra stunder när man känner sig helt förkrossad, så finns musiken där. Speciellt kristen musik värmer min själ.

I höst firar Finska Missionssällskapets svenskspråkiga kör Furaha 50 år.

– **EN AV** de vackraste sånger jag lärt mig i kören kommer från Israel. Texten baserar sig på bibelversen 3:16 ur Johannevangeliet. Vi sjunger sången *Ki Ko Ahav Elohim* på hebreiska, svenska, finska och koreanska. Jag kommer själv från Sydkorea.

Furahakören firar 50 år **17.11 kl. 12** med en högmässa i Johanneskyrkan.

Allsångsstund **kl. 13.30** i Högbergssalen, pris 30€.

Anmälninginfo furahadirigent@gmail.com

TEXT: NINA ÖSTERHOLM
FOTO: PRIVAT

Furaha

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan. Förutom den söndag vi firar kvällsmässa.

Kvällsmässa: 3.11 kl. 18. Birgitta Udd är inbjuden som talare. Mässan innehåller mycket musik och en bönevandring. Kvällste efter kvällsmässan.

Kyrklunch sö 20.10: Efter mässan. In-täkterna går till församlingens missionsprojekt via Finska Missionssällskapet. Välkommen på god lunch och trevligt sällskap!

MU-mässa: (Matteus Ungdom): Onsdagar kl. 18 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder!

Molnet: Ett tillfälle för bön varannan torsdag (31.10 och 14.11) kl. 18 i Populus, bredvid köket. Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt Mia Westerling 045 341 8441. Gemensam middag från kl. 17 framåt, pris 3 euro/ person. Varmt välkommen att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda.

Barn, ungdom och familj

Kontakt: Barnverksamhet Catarina Bärlund-Palm catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050 380 3936

Musik och körer Daniela Strömsholm daniela.stromsholm@evl.fi tfn 050 596 7769

Ungdomsverksamhet Tonja Weckström tonja.weckstrom@evl.fi tfn 050 380 3988 och Daniel Jakobsson daniel.jakobsson@evl.fi, tfn 050 380 0710

Missa inte! Musikleik med familjecafé: Tisdagar. Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Ingen anmälan behövs. Kom och sjung och dansa med ditt barn!

TWEENTISDAG FÖR ÅK 3–7: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m.

Öppet hus för ungdomar: onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 18. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälp- ledarutbildningar, läger, resor och anmälningar.

Matteus barnkör och pysselklubben: i skolorna på Matteus församlings område, torsdagar på eftistid. Catarina Bärlund-Palm leder pysselklubben, Daniela Strömsholm barnkören.

Missa inte! Barnklubb för 4–8-åringar: Torsdagar. Program kl. 17–19, man får stanna till 19.30. Den 10.10 spelar vi brädspel. 17.10 är det höstlovspaus. Barnpassning för yngre barn från 17–19.30.

Unga vuxna-brunch 26.10 kl. 11: Brunchen ordnas gemensamt av Petrus, Johannes och Matteus församlingar och är den första av flera bruncher för unga vuxna under hösten. Vi kommer att berätta kort om vad som är på gång i församlingarna, men huvudfokus är gemenskap. Denna gång ordnasbrunchen i Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3.

Musik

Matteus kyrkokör sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Kören övar tillsammans med Fiona Chow under hösten, från den 8.10. Kontakt: 045 101 5360

Popkören: riktar sig till barn i årskurserna 4–7 och övar i Matteuskyrkan. Tisdagar kl. 15.30–16.15.

Matteus barnkör: övar i skolorna på Matteus församlings område, torsdagar på eftistid. Körledare för Barn- och Popkören: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050 596 7769.

Mrs. Bighill Singers avslutningskonsert 26.10 kl. 18: Efter 15 år av sång uppträder vokalgruppen Mrs Bighill Singers en sista gång i Matteuskyrkan. Nya sångare välkomna i alla körer!

Gemenskap

Kontakt: Matteus kansli matteus.fors@evl.fi eller 09 2340 7300 (ti och to kl. 10–14)

Matteus Afterwork varje torsdag: Middag för 3 euro och möjlighet till några timmars gratis barnklubb. Matteus församling erbjuder en trevlig kväll då du både slipper laga middag och dessutom kan få några timmar egen tid – antingen för att uträtta egna ärenden eller så kan du delta Matteus kvällsprogram för vuxna. Middagen börjar kl. 17, programmet 18 eller 18.30.

Stickklubben: Handarbete med kaffe, bulla och trevliga samtal. Vi träffas jämna veckor kl. 11–13. Kontakt: Carita Riitakorpi 050 380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: I höst läser och samtalar Bokmalarna utgående från Livets vatten av Maria Küchen. Var tredje måndag kl. 14–15.30 i Matteuskyrkan.

Följande träffar 21.10 och 11.11. Kontakt Annica Söderström, 050 568 0085.

Kvinnor mitt i livet: Kom som du är och dela livet en stund. Måndag 4.11 kl. 18 åker gruppen på utflykt. Kontakt Stina Hjelt 050 300 5911.

Samling för män: En fredag i månaden i Matteuskyrkan. Fredag 18.10 besöker Helena Rönnberg, kaplan i Sibbo svenska församling, gruppen med temat ”Erfarenheter i ekumenikens tecken”. Kontakt Peter Andersson 040 533 6185

Keramikkurs: Torsdagarna 31.10 och 14.11 (båda kl. 18), samt lördag 23.11 (kl. 10) kan du komma och prova på keramik tillsammans med keramikartesan Marika Salomaa. 10 personer per kursträff. Anmälan till Matteus kansli matteus.fors@evl.fi – till en eller fler träffar. 10 euro materialavgift/gång.

Bibelstudium med Stefan Djupsjöbacka: Torsdag 21.11 kl. 18 i Matteuskyrkan. Septemberträffens tema är Kristus i Gamla testamentet. Mera info på hemsidan eller Matteus kansli.

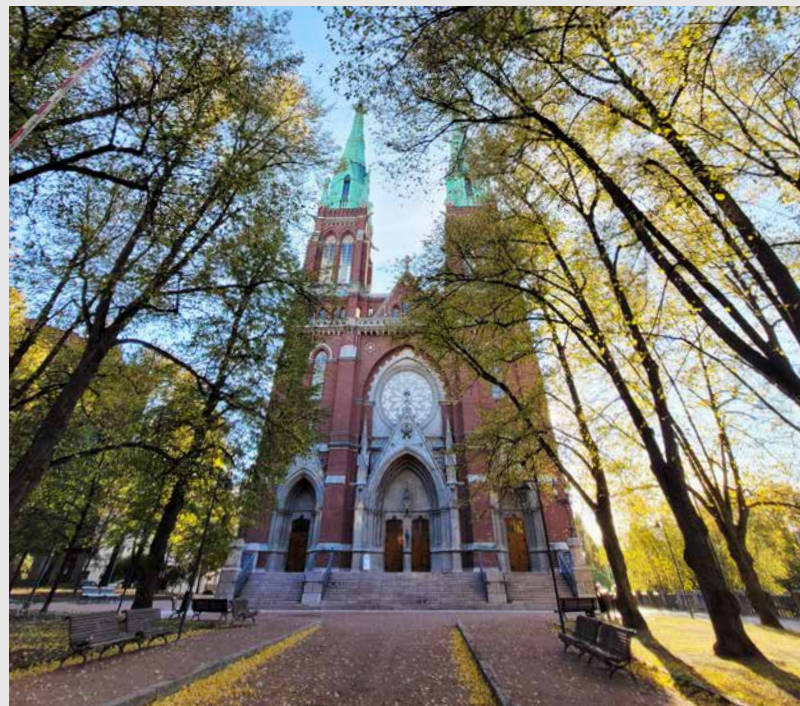
Frivilligträff med Hedvig Långbacka: Inspirationsdag och Söndag 27.10 efter mässan kl. 10. Hedvig predikar också i mässan.

Waste&Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3/6 euro och lär känna nya människor vid samtalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Må-to kl. 11–13.

Vesper med gregoriansk sång

Som en del i en kurs i gregorianik som Borgå stift och Johannes församling ordnar, firar vi vesper med gregoriansk enstämmig sång **lördag 26.10 kl 18** i Johanneskyrkan. Kursen pågår **25–27.10** i Johanneskyrkan.

Gregoriansk sång är kyrkans gamla sångform, med rötter i de första århundradena av kristendom. Den är enstämmig och framförs traditionellt endast som sång, utan andra instrument.

Kursdeltagarna samt Veikko Kiiver, som bl.a. är specialist på medeltida musik, sjunger en stämningsfull vesper i Johanneskyrkan på lördag kväll.

FOTO: NINA ÖSTERHOLM

Följ oss på Facebook och Instagram för våra senaste uppdateringar samt bilder och gemenskap i vardagen @matteus-forsamling.

Evenemang och info hittas också på vår webbsida:

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med. Kontakta diakoni-arbetare Carita Riitakorpi 050 380 3986.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Kansliet: Kansliet är öppet vardagar kl. 10–14, telefonid ti och to kl. 10–14, tfn 09 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: **Matteuskyrkan**, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Johannes församling

Gudstjänster

Sö 20.10, högmässa:

kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.

kl. 12 i Johanneskyrkan.

Sö 20.10, mässa:

kl. 15 i Folkhälsanhuset i Brunakärr.

Ti 22.10, middagsbön:

kl. 12 i Johanneskyrkan.

On 23.10, middagsbön

kl. 12 i Johanneskyrkan.

On 23.10, veckomässa:

kl. 18 i Johanneskyrkan.

Lö 26.10, vesper: kl. 18 i Johanneskyrkan. Deltagarna i gregorianikkursen medverkar.

Sö 27.10, högmässa: kl. 10 i S:t Jacobs kyrka. Röstören och deltagarna i gregorianikkursen medverkar.

Sö 27.10, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Missa inte! Sö 27.10, verkstads-mässa: kl. 18 i Tomaskyrkan.

Ti 29.10, middagsbön:

kl. 12 i Johanneskyrkan.

On 30.10, middagsbön

kl. 12 i Johanneskyrkan.

On 30.10, veckomässa:

kl. 18 i Johanneskyrkan.

Tomas vokalensemble medverkar.

Gemenskap

Missa inte! Johannes vardagsrum: Öppet tisdagar kl. 9.30–17. Lunch kl. 11–13, liten andakt kl. 14.45, program kl. 13.30: 22.10: Biskop Bo-Göran Åstrand: Hopp och samhörighet i utmanande tider.

29.10: Stillhetens stoljoga: med Maria Repo-Rostedt. Tyskabordet 22.10 kl. 15: Aktuelle Nachrichten

Diakoniträff: 24.10 kl. 12–13.30 i S:t Jacobs kyrka.

MATTEUS Film**Filmfestival på fyra språk
24–26.10**

Matteus församling samarbetar med Församlingsförbundet, de engelska och ryska församlingssamfunderna och Varustamo–Livsrum för att erbjuda filmer på fyra språk. På **torsdag 24.10 kl. 18** visas den svenskspråkiga filmen *Tove* med efterföljande diskussion. Församlingsförbundet bjuder på filmgodis.

JOHANNES Samvaro**Spel och pizza**

Kom och spela sällskaps-
spel, umgås och ät pizza!
På **måndag 21.10** ordnar vi
en av våra omtyckta spel-
kvällar i Johannes vardags-
rum, Rönnevägen 16. Just du
är välkommen, om du så
är 1 eller 101 år!

PETRUS Familjekyrka**Välkommen på hela
familjens morgon!**

Söndag 27.10 kl. 10 ordnas familjekyrka i Petruskyrkan, en barnanpassad gudstjänst för alla åldrar med musik och olika slags aktiviteter (t.ex. bönevandring, rörelsesånger, drama). Efter gudstjänsten äter vi lunch tillsammans och barnen kan leka fritt i barnrummet. Välkommen med hela familjen, ta även vänner, mor- och farföräldrar eller faddrar med!

Meddela gärna till anne.koivula@evl.fi att ni är på väg så vet vi att maten räcker åt alla. Har ni inte anmält er? Det gör inget, kom ändå!

Musiklek: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga. Välkommen med i vårt glada gäng! Musikleken är speciellt för dig med barn 0–5 år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för mer info: anne.koivula@evl.fi.
Följ Petrus Kidz-gruppen på Facebook för mer aktuell info!

Ungdomar

Missa inte! Ambient: Ungdomssamling kl. 18.30 i Petruskyrkan varannan fredag. Höstens datum: 18.10, 1.11, 15.11, 29.11 och 13.12. Kvällarna bjuder på andakt och varierande program t.ex. film, matlagning och tävlingar. Följ [@petrusyouth](https://www.instagram.com/petrusyouth), på instagram för mer info eller kontakta nadine.mabinda@evl.fi. Välkommen med!

Evenemang och kurser

Fredagscafé i Petruskyrkan: Varje fredag hela hösten kl. 17–19. Kom och drick en kopp kaffe eller te och prata bort en stund. Välkommen ensam, med familj eller vänner.

Dagscafé: Tis 29.10 kl. 13–15 i Petruskyrkan. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, tfn 050 344 2711.

Andakt och bön

Förbön och tack: Tvåspråkig förbönskväll varannan tisdag kl. 19 i Munksnäs kyrka, Tegeltstigen 6. Lovsångskören övar kl. 18. 29.10 Ronny Thylin.

Petruskyrkan öppen för bön: Varje tisdag kl. 8–9, egen bön (instrumentalmusik) och 15 min gemensam bön. Var gärna med och be för församlingen och vår stad även om du inte har möjlighet att komma till kyrkan.
Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Sjung i kör

Petrus Vokalensemble: För dig som kanske sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Varannan to kl. 18 i Åggelby gamla kyrka. mathias.sandell@evl.fi
Kingdom Singers: En ekumenisk lovsångskör som leds av Fiona Chow. Repertoar på finska, engelska och svenska. Petruskyrkan. Två måndagar i månaden. fionatchow@gmail.com
Lovsångsgruppen: Varannan ti kl. 18. Medverkar under Förbön och tack-kvällarna i Munksnäs kyrka.

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net

Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Lokaler:

Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, **Malms kyrka,** Kommunalv. 3, **Munkshöjdens kyrka,** Raumov. 3, **Munksnäs kyrka,** Tegeltst. 6, **Petruskyrkan,** Skogsbäcksv. 15, **Åggelby gamla kyrka,** Brofogdev. 12.

Träffpunkt: torsdag 31.10 kl. 14 i Högbergssalen.

Spelkväll: måndag 21.10 kl. 18 i Johannes vardagsrum. För alla åldrar. Pizzaservering.

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.

För familjer och barn

Familjecafé med musiklek: måndagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Hörnan. Tisdagar kl. 10–11 (musiklek kl. 10) i Käätöpaikka, Arabiastrandens invånarhus. Tisdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Johannes vardagsrum i Tomaskyrkan. Torsdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i S:t Jacobs kyrka.

Musiklek efter dagis: tisdag 8.10 kl. 17.30 i Johannes vardagsrum.

Familjecaféerna och musikleken håller höstlov vecka 42 (14–18.10).

Fritids: för barn i klasserna 3–6. Kom och chill, var med kompisar, spela spel, pyssla, äta mellanmål! En trygg vuxen ledare finns alltid på plats. Fritids i S:t Jacobs kyrka på Drumsö: måndagar och tisdagar kl. 13–16. Fritidsledare Nanne: 046 921 7512. Fritids Hörnan: tisdagar och fredagar kl. 13–16. Fritidsledare Martina: 050 380 0823. Fritids i Johannes vardagsrum: måndagar och torsdagar kl. 13–16. Fritidsledare Oscar: 050 439 2618. Fritids håller höstlov vecka 42 (14–18.10).

Missa inte! Family fun: onsdag 30.10 kl. 17–19 i Hörnan. Mat, pyssel, andakt och sång.

Johannes barnkör: övar torsdagar kl. 15–15.45 i S:t Jacobs kyrka. Körledare: Eva Henricson 050 380 0842.

Missa inte! Tillsammans med bebin: En grupp för nyblivna föräldrar med bebisar i åldern 0–ca 6 månader. Gruppen träffas på onsdagar 30.10–27.11 kl. 13–15, i Hörnan. Läs mera och anmäl er via vår hemsida: helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida:

helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Följ oss på instagram och fb:

[@johannesforsamling](https://www.instagram.com/johannesforsamling).

Information om ungdomsverksamheten finns på johannesungdom.wordpress.com. Instagram: johannesungdom

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Högbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.

Utrymmen: **Johanneskyrkan**, Högbergsgatan 12, **Högbergssalen**, Högbergsgatan 10 (vån. 2), **Hörnan**, Högbergsgatan 10 (gatuplan), **Folkhälsan** och **Majblomman**, Mannerheimvägen 97, **Gamla kyrkan**, Lönnrotsgatan 6, **S:t Jacobs kyrka**, Kvarnbergsbrinken 1, **Seniorhuset**, Norrvägen 1, **Arabiastrandens invånarhus**, Indigatan 1, utrymmet ”Käätöpaikka”, **Johannes vardagsrum**, Tomaskyrkan, Rönnevägen 16, Mejlsans.

**Petrus
församling****Gudstjänster**

Varmt välkommen på gudstjänst!

Söndagens högmässor: kl. 10 i Munksnäs kyrka, kyrkkaffe. kl. 12 i Åggelby gamla kyrka, kyrkkaffe. 20.10 Anne Koivula, Mathias Sandell 27.10 Ronny Thylin, Mathias Sandell.

Petrus Puls: Söndagar kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en ledigare gudstjänst med mera utrymme för lovsång, bön och bibelundervisning. 27.10 Tua Sandell, tema: Open Doors och förföljda kristna. Kyrkkaffe efteråt, välkommen!

Missa inte! Minnesgudstjänst: Lö 2.11 kl. 16 i Petruskyrkan. Vi minns de som avlidit under året och läser upp deras namn, tänder ljus och håller andakt tillsammans. Efteråt blir det servering. Alla som önskar är välkomna.

Barnfamiljer

Familjekyrka: 27.10 kl. 10 i Petruskyrkan. Familjekyrkan är en barnanpassad gudstjänst för alla åldrar. Efter gudstjänsten äter vi lunch tillsammans och barnen kan leka fritt i barnrummet. Meddela gärna anne.koivula@evl.fi att ni är på väg så räcker maten åt alla.

Dag-Ulrik Almqvist, Anna Maria Böckerman, Pia Aaltonen, Margareta Illman, Ebba Holmberg, Vuokko Kock, Bernice Brummer, Birgitta Westerholm, Ami Mingard, Rea Anner, Rosalie Finell och Gun Tammenmaa. FOTO: REA ANNERS ALBUM

Vi ses här vi bor!

I Folkhälsanhuset i Helsingfors har Johannes församling i många år jobbat med att bygga gemenskap – och lockar nu allt fler till samlingarna.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

HELSINGFORS En gång per månad firar Johannes församling mässa i Folkhälsanhuset i Brunakärr. 30 till 40 personer brukar sluta upp

– Tidigare samlades vi i en musikal och det kunde bli ganska trångt – så många rymdes inte in och det blev trångt med rullatorer. Men numera samlas vi i ljusgården och då finns det rum, säger **Monica Heikel-Nyberg**, som är den präst som ansvarar för gudstjänsterna i Folkhälsanhuset.

Framför allt vill församlingen satsa på att bygga gemenskap. Efter gudstjänsten bjuder församlingen på kaffe och något sött på Café Blanka i huset.

– Det blir ofta långa samtal. Det finns personer som kommer ner när de andra har gått. Det finns tid också för själavård, säger Monica Heikel-Nyberg.

En gång per månad blir det ”Kaffe med Johannes” i ett annat utrymme.

– Då bjuder vi på kaffe och samtal, och

det finns diakoniarbetare på plats.

Kaffe med Johannes startade för ett antal år sedan då Monica Heikel-Nyberg märkte att det inte fanns så mycket program mellan jul och nyår. Diakonen Karin Salenius var med och startade verksamheten.

– Jag åkte till Folkhälsanhuset och kokade kaffe och läste en julnovell, och så diskuterade vi julminnen.

Under åren har banden med dem som bor i Folkhälsanhuset resulterat i många familjefester, dop och jordfästningar.

– De kan firas i Majblomman på andra sidan gatan – där finns ett stort festutrymme som också är ett bibliotek. Det är fint att passa på att ordna en fest där, så att också den äldre generationen kan delta.

»Nattvarden kommer till den stol du sitter i.«

Ser du någon förändring i invånarnassyn på kyrkan under de år du har rört dig i Folkhälsanhuset?

– Jag har hållit gudstjänster i huset i tio år, och under den här tiden har jag märkt att ett visst helsingforsiskt överseende i attityden till kyrkan har försvunnit. Det kommer också allt fler till samlingarna. Det påverkar absolut folks attityd till församlingen, att vi syns mycket i huset.

Hon tycker det är viktigt att visa att församlingen kommer till medlemmarna, i stället för tvärtom.

– Nattvarden kommer till den stol du sitter i. Det innebär en särskild närhet – för gudstjänsten innebär ju att vi firar tillsammans. Men det är också viktigt med gemenskapen och kaffet efteråt.

Och när någon som bor på Folkhälsanhuset dör är det vanligt att det är de bekanta prästerna från samlingarna i huset som jordfäster.

– Det finns en färdig kontakt, och det är fint.

Passionärerna uppträder

Bland den verksamhet som finns får man inte heller glömma kören Passionärerna. Den dirigeras av Anna Maria Böckerman och Dag-Ulrik Almqvist. Utomstående är välkomna med men just nu består den av invånare i Folkhälsanhuset

Kören sjunger vid gudstjänsten, en gång per år i församlingshemmet och

har ibland konserter med teman vår, sommar och höst. Kören besöker också åldringshem och när någon på Campuset (de tre husen som hör till Folkhälsan) fyller 100 år kommer kören och uppvaktar.

– Vi har skrivit och ritat och fått ihop små böcker med julteman som vi sålt för missionen; en pepparkaksbok, en senapsbok, en glöggbok, en plommonbok, en fiskbok, en bullabok, en äppelbok osv. Kören har också gett ut en skiva med sånger skrivna utgående från körmedlemmarnas egna idéer. Att kunna stöda sången vid gudstjänsterna har känts bra, säger körmedlemmen Rea Anner.

Passionärerna

Passionärerna är Johannes församlings seniorkör som övar torsdagar kl. 10.30–12 i Folkhälsans Seniorhus, Mannerheimvägen 97. Efter övningen kan koristerna äta lunch i matsalen till subventionerat pris.

Kören ordnar middagar och resor, sjunger i gudstjänster och vid allsångs-stunder och stöder församlingens missionsprojekt med årliga projekt. Nya sångare är varmt välkomna!

Kören leds av Anna Maria Böckerman: 050 380 1869, annamaria.boeckerman@evl.fi.

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

”Det ger mig livskraft”

Då Jari Nenonen var 10 år blev han lovad 10 mark om han spelade trumpet i högmässan. I dag är han en fjärdedel av Cornicines Borgoenses – en ensemble som nästan alltid säger ja.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

BORGÅ Den 14 januari 1978 grundades brassensemblen Cornicines Borgoenses. I Borgå med omnejd behöver ensemblen knappast någon närmare presentation, men deras historia kan inte alla känna till.

Det var director musices Göran Blomqvist och orgelkonstnären Markku Ketola som i tiderna tog initiativ till en brassensemble. Åtminstone en av deras målsättningar var att få in mer musik i församlingslivet, och så kom det sig att blåckblåsarna började verka i församlingens regi.

Än i dag verkar ”Cornit” inom kyrkan i Borgå, men deras repertoar är bred och deras uppdrag är många. De spelar på olika slags privata fester och överallt där det behövs lite brass.

– I lördags spelade vi på golfbanan under golfklubbens oktoberfest, med lederhosen och allt. Vi varierar mycket och har ingen fastställd genre som vi spelar i, utan vi försöker spela lite vad som helst, säger Jari Nenonen, en av två trumpetister i Cornicines Borgoenses.

Jari blev värvad av sin trumpetlärare Reijo Tikka (som för övrigt ledde gruppen från 1978 fram till sin bortgång år 1990). Då en av medlemmarna i ensemblen flyttade till London för studier fick Jari stiga till.

– Jag tänkte att varför inte? Det är trevligt att spela och utvecklas musikaliskt.

Mutor och motivation

Namnet ”Cornicines Borgoensis”, på svenska ”Hornblåsarna från Borgå”, föreslogs i begynnelsen av domprost Erik Paetau. I samband med sin 40-årskonserter år 2017 började dock gruppen använda namnet ”Cornicines Borgoenses” istället. Några språkkunniga personer rekommenderade en sådan stavning, och ensemblen gjorde slag i saken.

Men, då Jari Nenonen som tioåring besökte sin mamma på jobbet, kom han också i kontakt med nämnde Erik Paetau. Jaris mamma jobbade på pastorskansliet i Borgå svenska domkyrkoförsamling i hela sitt liv, och var alltså kollega med domprosten och kyrkoherden Erik Paetau.

Han lovade lilla Jari, som precis börjat spela trumpet, att han skulle få spela i högmässan då han hunnit öva upp sig lite. I löftet ingick att 10 mark skulle utbetalas för besväret.

Mikael Simonsen, Jari Nenonen, Pasi Kiiski och Patrik Latvala i samband med en spelning med Cornicines Borgoenses.

FOTO: PRIVAT

– Sedan dess har jag spelat ganska många gånger i högmässan, säger Jari.

Huruvida ersättningen om 10 mark någonsin blev utbetald är höljt i dunkel.

Men det är inte pengar och berömmelse som

motiverar Cornicines Borgoensis att brassa vidare.

– Då vi får förfrågningar är vårt första svar alltid ja, vi kommer. Om alla inte har möjlighet att delta så tar vi in någon som turar.

– Det är alltid en fin stund då vi gjort en bra spelning på en högmässa eller så. Det ger en fin känsla, att känna att det lyckades.

För Jari är musiken en del av livet som han inte vill vara utan.

– Det ger mig livskraft att hålla på med det. Sen för musiken en till sammanhang som man aldrig kunnat föreställa sig. Vi har varit på olika resor tillsammans, och 1984 spelade vi för presidenten då han var på besök i Borgå.

– Vi har också bra anda i gruppen och det är trevligt att få vara med killarna.

Cornicines Borgoensis på oktoberfest. FOTO:

PRIVAT

»Då vi får förfrågningar är vårt första svar alltid ja, vi kommer.«

DOMPROSTERIET

BORGÅ

MÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Sö 20.10 kl. 10 Gudstjänst i Emsalö kapell:

Jäntti, Tollander

Sö 20.10 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Jakobsson, Jäntti, Söderström, Marit Björkbackas gudstjänstgrupp

Sö 27.10 kl. 10 Gudstjänst Kullo bykyrka:

Smeds, Söderström

Sö 27.10 kl. 12.15 Vigningsmässa i Domkyrkan:

Bo-Göran Åstrand, Lindgård, Apostolidou, Hätönen, Gunvor Flykts gudstjänstgrupp. Mässan strömmas.

Sö 27.10 kl. 14 Alla helgon-mässa: i Vårberga församlingscentrum: dövpäst Maria Lindberg

Sö 27.10 kl. 16 International Sunday: English Sunday Service and dinner afterwards. Arranged by the Lutheran parishes in Porvoo. Festsalen, Lundagatan 5.

KONSERT I BORGÅ DOMKYRKA

Sö 27.10. kl. 18 Reflections 123. Multikonstnärlig konsert: Johanna Almark, sopran, musikalisk ledning, kompositioner. Stråkensemble, Jammakören, Kaisa Torkkeli, dans och Nyata Shapovalova, textilkonst. Upplev en multikonstnärlig konsert som tar dig med på en resa genom musik, dans, textil- och fotokonst. Fritt inträde. Programblad 20 euro.

VUXNA

Må 21.10, 28.10 kl. 10 Motion och mission: Promenad för missionen, träff vid gångbrons östra sida.

Ti 22.10 och 29.10 kl. 12 Andakt och lunch: festsalen, Lundagatan 5

Ti 22.10 och 29.10 kl. 9-13 Församlingen bjuder på kaffe: Kvartersäppet, i Vårberga S-Market

On 23.10 kl. 12.30 Mariakretsen: samlas i mötesrum 1 på fjärde våningen.

On 23.10 kl. 18 Samtalsserie i Domkyrkan - mänskliga rättigheter: Temat är "Våra rättigheter som människor och som kristna". Kom och utforska varifrån våra rättigheter kommer och vad de innebär för oss. Det blir en kväll fylld av insikter och gemenskap.

To 24.10 kl. 18 Café au Lady: Festsalen, Lundagatan 5

Fr 25.10 kl. 17.30 Chimes musikgruppen: övar i musikrummet i församlingshemmet på Lundagatan 5. Anmäl dig till Anne Hätönen, anne.hatonen@evl.fi, senast 21.10.

To 31.10 kl. 14.30 Kråkökretsen: på Sjötorp, Kråkö

To 31.10 kl. 17 Missions-och bibelkväll i Lilla salen: Lundagatan 5. Gäst: Johanna Björkholm-Kallio, sakkunnig i missionsteologi vid Kyrkostyrelsen.

BORGÅ Gemenskap

Fira far i församlingshemmet

Farsdagslunch **söndag**

10.11 kl. 13.30 i Församlingshemmet på Lundagatan 5.

Lunch till förmån för missionsarbetet. Vi bjuder på potatisgratäng, stek med pepparsås, sallad samt kaffe eller té och tårta. Pris: Vuxna 15 euro, barn 8 -12 år 8 euro, barn 5-7 år 5 euro. OBS! Endast kontant betalning.

Anmäl dig senast **fredag 25.10** till Sussi via e-post: susann.stenberg@evl.fi eller telefon 040 528 6577.

BARN OCH FAMILJ

To 24.10, 31.10 kl. 9-11.45 Familjeträff i Domprostgården: barn tillsammans med någon vuxen, lek, sång och samvaro.

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på www.sibbosvenskaforsamling.fi.

Sö 20.10 kl. 10 Mässa: Norra Paipis bykyrka.

Sö 20.10 kl. 12 Högmässa: Sibbo kyrka.

On 23.10 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 23.10 kl. 12 Åttaeuroslunch:

Kyrkoby församlingshem. Lunch för daglediga.

To 24.10 kl. 13 Box missionskrets: Bykyrkan Tabor.

Lö 26.10 kl. 15 Fyraårsfest: Söderkulla kyrka. Kalas för församlingens fyraåringar. Med Isabella Munck och Camilla Wiksten-Rönnebacka.

Lö 26.10 kl. 18 Församlingkväll: Kyrkoby församlingshem. Program, musik och servering.

Sö 27.10 kl. 10 Familjemässa: Söderkulla kyrka.

Må 28.10 kl. 14 Kyrkoby missionskrets:

Församlingshemmet.

Må 28.10 kl. 18 Virkborg:

Söderkulla kyrka. Handarbetsgrupp.

Ti 29.10 kl. 18 Psalmkväll med Dag-Ulrik Almqvist:

Söderkulla kyrka.

Ti 29.10 kl. 13.30 Norra Paipis missionskrets: Kontakt Ann-Britt Olenius-Steffansson tfn 050 523 3918.

On 30.10 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

Andakt med nattvard.

On 30.10 kl. 13 Äldre i Söderkulla: Servicehuset Linda. Katja Korpi.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

HELSINGE KYRKA ST LARS

Kyrkovägen.45

Högmässa sö 20.10 kl. 10: Sini Hulmi och Anders Ekberg.

Högmässa sö 27.10 kl. 10:

Kristian Willis och Anders Ekberg.

Kvällsmässa sö 27.10 kl. 18-19:

Gästpredikant: Katarina Smeds, Eva Ahl-Waris och frivilliga från kvällsmässogruppen.

DICKURSBY KYRKA

Stationsvägen 12 a

Seniorcafé ti 29.10 kl. 13-14.30:

Ungdomsmässa on 30.10 kl. 17.30-18: HD warm up!

Ungdomskväll: on 23.10, 30.10 och 6.11 kl.18-20.

Sångstund: on 30.10 och 6.11 kl.18-19.

Musiklek: fr 25.11 och 1.11 kl. 10-11.

MYRBACKA KYRKA

Strömfåravägen.1

Familjecafé ti 29.10 kl. 9.30-11.

Träffpunkt ti 29.10 kl.11.30-13.

ÖVRIGT

Sportklubben ti 29.10 kl. 16.15-17: i Dickursby skola.

Allsång ons 30.10 kl. 14.30: på Folkhälsanhuset.

Gunnar Weckström och Anders Ekberg.

ViAnda-kören: övar onsdagar kl. 12-14 på Helsinggård.

Vivandi kören: övar torsdagar kl.17-19 på Bygård.

HÅKANSBÖLE KYRKA

Håkansbölevägen 48

Sottungsby-Håkansböle pensionärskrets to 31.10 kl. 13-14.30.

INTERNATIONAL

The Message Club Thu 24.10 at 2pm-4pm:

Guest speaker pastor Eva Ahl-Waris.

Regular Sunday services with Holy Communion: in English at Tikkurila Church every Sun at 12pm. Fellowship after the Service.

VANDA Gemenskap

Mässa med höstmys

Under hösten 2024 kommer vi även fira kvällsmässa i Helsinge Kyrka S:t Lars **söndagarna 27.10 och 17.11 kl. 18.**

Mässan är ett initiativ från våra församlingsungdomar och unga vuxna som vill fira mässa på olika sätt, mässan är för alla åldrar och kommer vara i avslappnad form med nattvard.

Under kvällsmässorna kommer vi få lyssna till en gästtalare. 27.10 får vi lyssna till teologie kandidat Katarina Smeds, studerande och aktiv frivillig i Vanda svenska församling. Höstglögg och kvällste efter mässan.

BORGÅ Kreativitet

Idéverkstad om Via Crucis

Torsdag 31.10 kl. 18 ordnas en idéverkstad om Via Crucis på Akan, Runebergsgatan 16. Kom med dina idéer för nästa påskvandring! En central vision för Via Crucis är att ge möjligheter för alla att delta, dela med sig av sitt kunnande och uppleva glädjen i att skapa tillsammans.

Via Crucis utspelar sig långfredagen 2025 i Gamla stans unika scenografi. Vandrigen kommer att sändas på Yle Arenan. Musiken och kören har en central roll i dramat. Också publiken är involverad i händelserna, vilket stärker upplevelsen av delaktighet och gemenskap över språkgränserna.

Reflections 123 – en multikonstnärlig konsert

Upplev en multikonstnärlig konsert söndagen den **27.10 kl. 18**. Konserten tar dig med på en resa genom musik, dans, textil- och fotokonst med temat ögat – det allseende ögat, ögat som själens spegel. Utforska ljus, spegling och reflektion genom musik och konst.

Missar inte denna unika möjlighet att njuta av en kväll fylld med konstnärliga uttryck och inspiration i Borgå domkyrka! – Johanna Almark, sopran, musikalisk ledning, kompositioner. Stråkensemble, Jammakören, Kaisa Torkkeli, dans och Nyata Shapovalova, textilkonst. Musik av Anders Hillborg, Arvo Pärt, Lili Boulanger, Johanna Almark.

Fritt inträde. Programblad kostar 20 euro och intäkterna går via insamlingen Gemensamt ansvar till förmån för barn i krig och kris.

AGRICOLA Missionsweekend

Lokala förmågor goes mission

Lördag 26.10 kl. 14: Lokala förmågor goes mission i Liljendalgården. Duktiga lokala förmågor uppträder i Liljendalgården. Församlingens barnkör Barnklängen, elever från musikinstitutet, Alma Katz och Mirella Pendolin, sopranen Gisela Gren-Nordström, countrysångaren Kettil Fredriksson samt Malena Jordas, klassisk gitarr och sång.

Programblad 5 euro, barn under 12 år är gratis. För summan får du program samt kaffe med dopp och god gemenskap. Arrangör är missionsaktiva i Liljendalområdet inom Agricola svenska församling.

Hela kyrkan sjunger

Söndag 27.10 kl. 17: Hela kyrkan sjunger i Lovisa kyrka. Kom med och lyssna på och sjung med i kända sånger som "Han har öppnat pärleporten" och "Ovan där tillsammans" med Malena Jordas, Jonas & Jonas, Stränga Bandet, Agricolakören och Blokomblaanda. Fritt inträde, programblad 10 euro. Efter programmet kaffe, te, saft med något sött i kyrkan. Arrangör Agricola svenska församling, med Nya Östis som sponsor.

Både kontant betalning och betalkort vid båda tillfällena. Intäkterna från veckoslutet går till församlingens missionsprojekt i Nepal där vi stöder kvinnor och familjer. Alla medverkande ställer upp gratis för att understöda vårt missionsprojekt.

BORGÅ Musik

Lär dig spela chimes!

Är du sugen på att lära dig spela chimes? Vi erbjuder en inspirerande kurs i musikrummet på församlingshemmet på Lundagatan 5.

Kantor Anne Hätönen leder den tvåspråkiga musikgruppen där hon lär dig att spela på chimes-klockor. Kursen hålls två fredagar: **25.10 och 22.11**, och tre onsdagar: **30.10, 6.11 och 13.11 kl. 17.30-19.**

Alla är välkomna, även nybörjare! Det är bra om du har grundläggande kunskaper i notläsning. Som en höjdpunkt kommer vi att delta i de tvåspråkiga vackraste julsångerna i Svartbäck-Spjutsunds skärgårdskyrka den **4.12 kl. 18**.

Antal deltagare, minst 5, max 12. Anmälningar och förfrågningar till Anne Hätönen, anne.hatonen@evl.fi, senast 21.10.

ANU PAAVOLA

Ikigai – ett meningsfullt liv

JAG HÅLLER på och läser Atte Virolainens bok "Lääkäri Atte – selviytymisopas elämään". Där berättar han om begreppet ikigai som används inom japansk filosofi. Det finns ingen direkt översättning av ordet, men innebörden står för att hitta ett meningsfullt liv. Om du aldrig brinner för någonting eller inte känner att ditt liv har mening så går livet lätt förbi utan att du egentligen själv har valt vad som händer.

ENLIGT IKIGAI ska du ställa fyra frågor till dig själv. Med hjälp av svaren kan du hitta en väg till ett meningsfullt liv. Först: Vad älskar du att göra, vad brinner du för? Den andra frågan är: Vad är du bra på? För alla är vi bra på någonting. Tredje elementet är: Vad behöver världen? Och det fjärde: Vad kan du göra som du kunde livnära dig på?

»Enligt ikigai ska du ställa fyra frågor till dig själv.«

MÅNGA AV dem som i dag har ekonomisk framgång har inte alls tänkt på pengar i början. De har helt enkelt haft en kraftig passion för det de gör. I ärlighetens namn måste man ändå säga att till exempel konst ger världen en stor nytta, men det är få konstnärer som har bra inkomster. Men om vi inte ser på ser ikigai som den slutliga beskrivningen av vägen till det goda livet, utan mera som ett redskap för tänkande, kanske det kan hjälpa oss att stanna upp och tänka på om vi är nöjda med vår roll i arbetslivet och om det finns någonting som vi vill förändra.

DET KOMMER stunder då vi förstår att vi av en eller annan orsak inte har möjlighet att jobba med det som skulle vara vår passion. Vårt liv ser kanske inte alls ut så som vi skulle önska. Som kristna är vi ändå redan framme i vårt meningsfulla liv. Vi kunde lyfta blicken från det vi gör till det som Gud gör: det meningsfulla i livet är att vara älskad av Gud. Gud vill att jag finns och att du finns, och det i sig är redan livets mening. Att i arbetet få följa sin passion, det är livets guldkant.

Anu Paavola är församlingspastor i Vanda svenska församling.

Museipedagog Martin Backman-Witting berättar om folkliga begravningstraditioner under sorgvandringen. FOTO: SUSANN NABB-VORNANEN

Gravölet bröt tristessen på 1800-talet

Traditionerna kring dödsfall och begravningar på 1800-talet kan te sig mycket exotiska för människor idag. Inför allhelgona ordnas i Solf en sorgvandring med berättelser om hur man sörjde förr.

TEXT: JOHAN SANDBERG

SOLF Idag sker döden mera i skymundan än under 1800-talet, då döden var närvarande i det dagliga livet.

– Förr upplevde man liemannen som skrämmande, men han var ändå en välkommen gäst som man skulle ta emot med respekt, berättar museipedagog Martin Backman-Witting på Stundars.

Idag tar vi ett stillsamt och tystlåtet avsked under begravningarna. Man får gråta, men helst inte alltför högljutt. Efter coronapandemin har

»Förr var liemannen ändå en välkommen gäst.«

också minnesstunderna blivit mera sällsynta.

– För oss idag kan det kännas jättekonstigt att man efter jordfästningen på 1800-talet ställde till en riktigt stor fest med mycket god mat och kopiösa mängder alkohol, beroende på hur mycket de anhöriga hade råd med.

En orsak till festen var att människorna på den tiden hade lite att göra utanför arbete och vila – de hade det helt enkelt trist en stor del av tiden.

– Det fanns inte på samma vis underhållning som nu. Det kunde gå flera veckor utan att man över huvudtaget hörde musik.

Man såg ju mest fram emot bröllopet, men också begravningarna utnyttjades som en chans att få någonting utöver det vanliga. Gravölet var på många vis likt en bröllopsfest på 1800-talet.

– Men festen hör också ihop med riktigt gamla föreställningar om att ju bättre fest, desto mer älskad var den bortgångna. Det gällde i synnerhet inom adeln, men även om en bondbegravning inte var lika påkostad så fanns samma tanke där.

Men det fanns också en annan baktanke med en påkostad fest.

– Det var ett sätt att försöka blidka den bortgångna. Genom att ordna en fin fest med den bästa klockaren, som fick kyrkklockorna att höra över heja nejden, ville man undvika att den bortgångna går igen. Vid dödsfall var det viktigt att så snabbt som möjligt komma överens med prästen om tidpunkten för själva jordfästningen.

– Före jordfästningen tar man ett första farväl, ofta inne i stugan där hemma. Där dricker

man kaffe under stor tystnad för det känns lite obekvämt med den öppna kistan i samma rum.

Till begravningen skulle man bjuda hela gårdar. Men Backman-Witting berättar att det kunde utnyttjas brutalt genom att utesluta folk. De anhöriga hade ingen kontroll över vem som fick komma till kyrkan, men de hade kontroll över vem som var med i begravningsprocessionen.

– Efter jordfästningen lättade stämningen för då hade man så att säga låst den döda kroppen i helgad mark, och då kan den inte stiga upp därifrån. Trots det finns det många spökhistorier förlagda till gravgårdar.

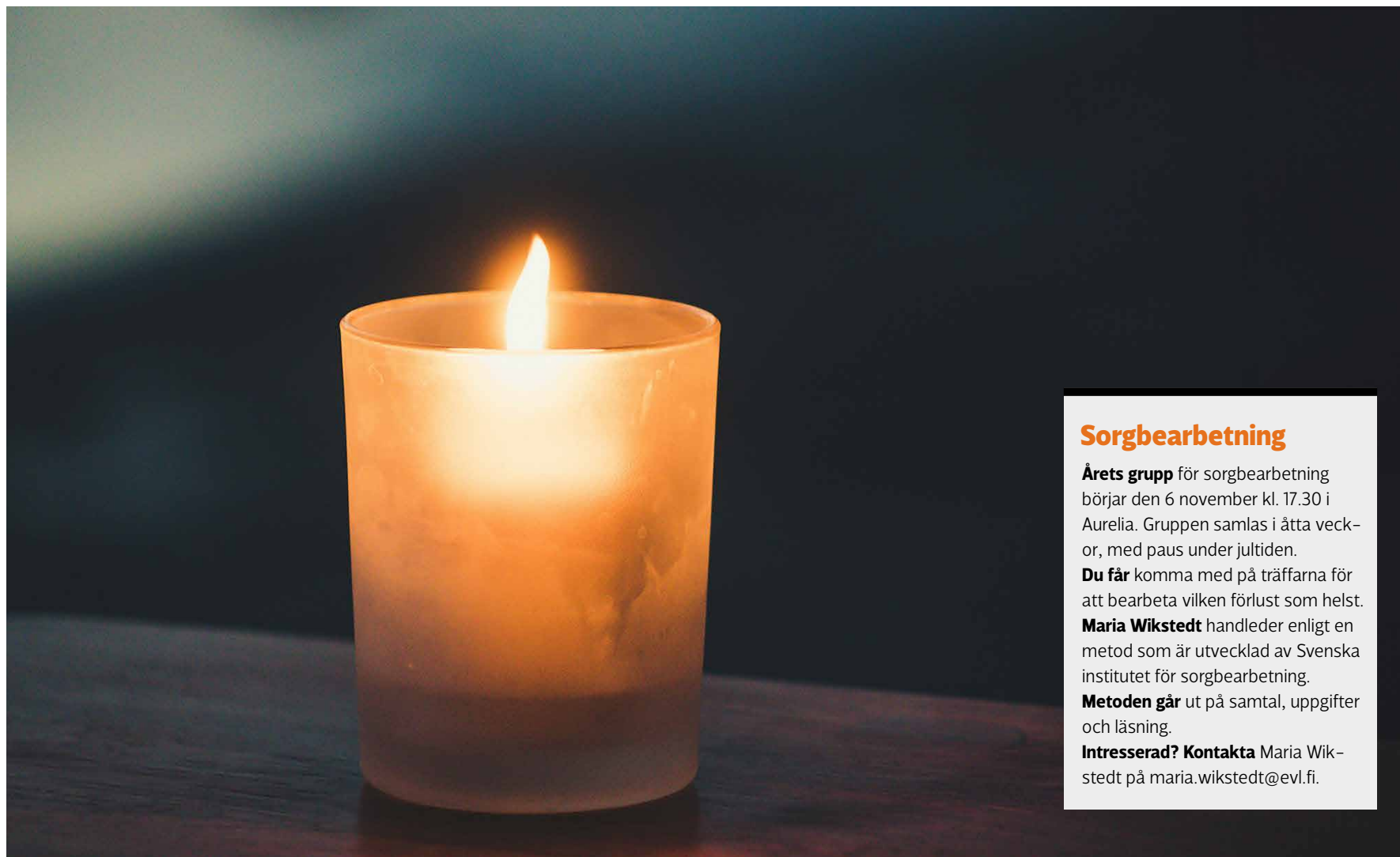
I takt med att bilarna blev allt vanligare och det blev möjligt att besöka graven började också traditionerna förändras.

– Förr var begravningsplatserna spartanska och man besökte inte graven. Det är först vid tiden för Finlands självständighet som gravgårdarna började bli fina som parker och det blev en del av sorgprocessen att besöka graven.

Är det några gamla traditioner som du tycker vi kunde återuppta?

– I största allmänhet tycker jag att det skulle vara bra om döden blev mera synbar, eftersom den är så undangömd numera. Till exempel genom att man kunde bära sorgeband som är synliga men diskreta. Jag tror det kunde ha en terapeutisk effekt. Var och en får ju sörja som man vill, men många kanske upplever att det inte uppskattas om de visar sin sorg öppet.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Sorg är mörker, men i sorgens mörker finns också strimlor av ljus. FOTO: PAOLO NICOLELLO/UNSPLASH

Sorgbearbetning

Årets grupp för sorgbearbetning börjar den 6 november kl. 17.30 i Aurelia. Gruppen samlas i åtta veckor, med paus under jultiden.

Du får komma med på träffarna för att bearbeta vilken förlust som helst.

Maria Wikstedt handleder enligt en metod som är utvecklad av Svenska institutet för sorgbearbetning.

Metoden går ut på samtal, uppgifter och läsning.

Intresserad? Kontakta Maria Wikstedt på maria.wikstedt@evl.fi.

Det är mörker och det är ljus

Tänk om du skulle bjuda in din sorg som hedersgäst? Välkommen med i gruppen för sorgbearbetning.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

ÅBO Maria Wikstedt, församlingspastor i Åbo svenska församling, önskar att vi kunde se sorgen som en hedersgäst – som i Jenni Vartiainens låt *Suru on kunniavieras*.

– I den sången uppmanas vi att öppna dörren, bjuda in sorgen, ge den mat. Viska ta hand om den. Ofta lämnar den oss efter ett tag, den slår inte ner sig för att stanna. Och så kommer den igen en annan gång.

Hon tror att vi lätt blir rädda för sorg, rädda för att fastna i mörkret.

– Men min erfarenhet är att en människa som sörjer sällan enbart sörjer. Vi möter alla förluster i livet, men medan vi genomgår en förlust ser vi också ljus. Ljuset kan vara att ha vänner eller att hålla fast vid en kär hobby som man tycker om och kan koncentrera sig på: som att sticka eller läsa eller se på film. En del tycker att de får jättestor hjälp av att gå ut och promenera i naturen. Allt det här är ljus som sipp-
rar in i mörkret.

Sorg eller depression?

Hon tycker sig märka att vi ibland är snabba med att stämpla en sörjande vän som depressiv. Men depression och att sörja en förlust är ofta skilda saker.

– Jag tror att vi inte ska vara rädda för att vis själva eller människor som står oss nära vistas i mörkret när vi möter en förlust. Lika normalt som glädjen är också sorgen.

En förlust, tänker hon, kan ofta innebära ett helt nytt sätt att leva. Det är inte en alldeles lätt förvandling. Den får ta tid och man behöver inte vara gladare än man är för att vara andra till lags.

– Efter en förlust kan du inte gå tillbaka till livet som det var. Du måste hitta på något nytt, och det kan innebära en massa smärtsamma känslor. Om du till exempel är sjuk kan du märka att du kämpar med avund mot dem som är friska. Det finns en massa känslor som kommer till ytan när du bearbetar en sorg och möter en förlust.

Får sorgen plats?

Sorg är en normal reaktion på en förlust.

– Får sorgen finnas i våra liv, eller vill vi snabbt bli av med den? Klarar vi av att möta en människa som sörjer? Orkar vi fråga en sörjande vän för femte gången om hen vill följa med på bio, även om hen sa nej de fyra första gångerna? Tänker vi att sorg inte är normalt?

Ljus och mörker är normalt, vill Maria Wikstedt säga.

– Det är livet. Och allt vi går igenom gör oss inte starkare. Ibland känns det bara otroligt tungt när någon dör, att gå igenom en skilsmässa, att bli uppsagd. Det är hemskt att flytta om man inte vill flytta. Vi ska inte gradera förluster! Jag har hört mig själv säga: "Jag kände inte personen jättebra, men jag är ändå jätteledsen." De sorger man har, dem får man sörja.

Man får också sörja den relation som inte blev som man drömde om – till exempel relationen till en förälder.

– Man fattar en hand som man försökt fatta flera gånger i livet, bara för att än en gång märka att den inte finns där att fatta.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Sö 20.10 kl. 10: Festhögmässa i Pargas kyrka, Sarah Tiainen, Pär Lidén, Otto Lindén, Markus Ollila. Församlingsveckan inleds. Kyrkkaffe.

On 23.10 kl. 18: Lovsångskväll i Pargas kyrka, Sara Grönqvist, Linnéa Nygård, Hanna Lehtonen.

Sö 27.10 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Pär Lidén, Hanna Lehtonen.

On 30.10 kl. 18: St Simons scoutgudstjänst i Pargas kyrka, Otto Lindén, Robert Helin.

Lö 2.11 kl. 10: Gudstjänst med ljusständning i Pargas kyrka, Marith Leppäkari-Lindberg, Hanna Lehtonen. – kl. 18: Aftonmusik på Alla helgons dag i Pargas kyrka, Pargas kyrkokör och kantorerna Hanna Lehtonen och Anna Satomaa.

Nagu sockenförsamling:

Sö 27.10 kl. 11: Högmässa i Nagu kyrka, Esa Killström, Robert Helin.

Lö 2.11 kl. 18: Tvåspråkig gudstjänst på Alla helgons dag i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Hanna Kamlin, Robert Helin.

Korpo sockenförsamling:

Sö 20.10 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Janette Lagerroos, Izabelle Lundström, Mikael Granlund.

Lö 2.11 kl. 18: Gudstjänst med parentation i Korpo kyrka, Janette Lagerroos, Mikael Granlund.

Sö 3.11 kl. 15: Gudstjänst med parentation i Norrskata kyrka, Terttu Laaksonen, Izabelle Lundström, Mikael Granlund.

Houtskärs sockenförsamling:

Sö 20.10 kl. 11: Högmässa i Houtskärs kyrka, Esa Killström, Uma Söderlund.

Sö 27.10 kl. 18: Kvällsgudstjänst i Houtskärs kyrka, Esa Killström, Uma Söderlund.

Lö 2.11 kl. 11: Gudstjänst med parentation i Houtskärs kyrka, Janette Lagerroos, Mikael Granlund. Mariakören medverkar.

Iniö sockenförsamling:

Sö 20.10 kl. 13: Högmässa i Iniö kyrka, Marith Leppäkari-Lindberg, Marika Torp, Robert Helin. Efter mässan höstfest med lunch i församlingshemmet.

Lö 2.11 kl. 13: Tvåspråkig gudstjänst på Alla helgons dag i Iniö kyrka, Otto Lindén, Marika Torp.

ÅBO

sön 20.10:

– kl. 12: Högmässa, Domkyrkan. Björkgren-Vikström (pred), Wikstedt (lit), Danielsson, Söderlund. Guds-tjänstgrupp Sefanja och konfirmander medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe.

mån 21.10:

– kl. 12–12.15: Lunchmusik med Ensemble MMXX, Domkyrkan.

– kl. 13–15: Café Orchidé, Aurelia. Öppet hus med andakt och allsång.

– kl. 16–17.30: Träffar för vuxna ”Drop in”, Aurelia.

– kl. 17.30–20: Träff för unga vuxna, Aurelia.

– kl. 19–20: Stillhetens yoga, Domkyrkan. Ta med underlag.

tis 22.10:

– kl. 12–12.15: Lunchbön, Domkyrkan. Vi ber och sjunger psaltarens psalmer tillsammans enligt ekumenisk tidebön.

– kl. 14.30–18.30: Ungdomshålan, Aurelia.

– kl. 18: Orgelkonsert för konfirmander och andra intresserade med Nicholas Söderlund, Domkyrkan. Fritt inträde.

– kl. 18: Tyst meditation, Aurelia.

ons 23.10:

– kl. 10–12: Familjecafé, Papinholma församlingshem. I samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

– kl. 13: Frukostklubben, Teini (Nylandsg. 1, Åbo). Maria Österholm ”Den blomstrande barnlitteraturforskningen – och barnlitteraturen”. Anmälan senast 21.10 kl. 10 hedvig.langbacka@abo.fi.

– kl. 13.30–16: Barnhålan för åk 3–6, Aurelia.

– kl. 18–19.30: Äventyrsklubben, Aurelia. För 3–9 åringar, max 25 barn/gång. Anmälan senast 21.10 till janna.koivunen@evl.fi.

– kl. 18: Livslust – en kurs om existentiell hälsa, Aurelia. Kvällens tema: Livskraft. Gäst: Christa Mickelsson, journalist och författare. Christa drabbades som 33-åring av stroke och har lärt sig på nytt att tala och skriva. Kvällste efter samtalet.

tor 24.10:

– kl. 9.30–11.30: Familjecafé, Aurelia.

– kl. 17–17.45: Allmän Rösträtt – kör för alla, Aurelia.

sön 27.10:

– kl. 12: Högmässa, Domkyrkan. Wikstedt (pred), Björkgren (lit), Söderlund, Eklund. Gudstjänstgrupp Rut och

ÅSFs barnkör (dir. Maiju Laurila) medverkar. Barnhörna.

– kl. 13.30: Söndagslunch, Aurelia. Kom med och fira söndagslunch med oss!

mån 28.10:

– kl. 13–15: Café Orchidé, Aurelia. Eva Menon ”Att vara volontär i Uganda”

– kl. 19–20: Stillhetens yoga®, Domkyrkan. Ta med underlag.

tis 29.10:

– kl. 14.30–18.30: Ungdomshålan, Aurelia.

– kl. 18: Tyst meditation, Aurelia.

ons 30.10:

– kl. 10–12: Familjecafé, Papinholma församlingshem. I samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

– kl. 13.30–16: Barnhålan för åk 3–6, Aurelia.

– kl. 18: Bönegruppen, Aurelia.

– kl. 18–19.30: Familjepysssel, Aurelia. Anmälan senast 28.10 till janna.koivunen@evl.fi.

tor 31.10:

– kl. 9.30–11.30: Familjecafé, Aurelia.

– kl. 17–17.45: Allmän Rösträtt – kör för alla, Aurelia.

– kl. 18: Vardagsrum – på svenska, S:t Karins kyrka. Guiden Eva Menon tar er med i ord och bild på en rundtur i S:t Karins; från Stadshuset via Littois till Pikis och Kustö! Välkomna med! I samarbete med Röda Korset, Folkhälsan i S:t Karins.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Sön 20.10 kl. 11 Högmässa: Serell, Hansen

Fre 25.10 kl. 13.30 Andakt på Rönngården: Kaffeservering

Sön 27.10 kl. 11 Högmässa: Äng, Erlandsson

MARIEHAMN

FR 18.10 kl. 13.30 Önskepsalmen: i församlingshemmet.

SÖ 20.10 kl. 11.00 Högmässa: i S:t Görans kyrka. Kyrkkaffe. *

TO 24.10 kl. 11.30 Lunchmässa: i S:t Görans kyrka.

TO 24.10 kl. 11.30 Sopplunch: i församlingshemmet.

SÖ 27.10 kl. 11.00 Stenmässa: i S:t Görans kyrka, Novakören medverkar. *

TO 31.10 kl. 11.30 Lunchmässa: i S:t Görans kyrka.

TO 31.10 kl. 12.00 Sopplunch: i församlingshemmet.

*=Livestreaming på församlingens Facebooksida

MARIEHAMN Psalmkväll

Önskepsalm i församlingshemmet

ÖNSKEPSALMEN, **fredagar kl. 13.30** i församlingshemmet. Vi sjunger och fikar tillsammans. Följande psalmstunder är: 18.10, 15.11, 29.11 och 13.12. Välkomna!

ÅBO Glasögon

Hjälp en människa att SE!

Har du glasögon du inte längre använder? Här finns ett sätt att ge dem vidare! Åbo svenska församling samlar under hösten 2024 in glasögon som delas ut till hjälpbehövande i norra Uganda. Du kan hämta glasögonen till Aurelia eller till söndagens kyrkkaffe i Domkyrkans sakristia.

PS. Sätt gärna med info om glasögonens styrka om du vet den. Fodral tas också emot.

Hälsningar: Ansvarsgruppen för mission och internationellt arbete.
Mera info: malena.bjorkgren@evl.fi / 040-3417 461.

”Det ger mig livskraft”

Då Jari Nenonen var 10 år blev han lovad 10 mark om han spelade trumpet i högmässan. I dag är han en fjärdedel av Cornicines Borgoenses – en ensemble som nästan alltid säger ja.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

BORGÅ Den 14 januari 1978 grundades brassensembeln Cornicines Borgoenses.

Det var director musices Göran Blomqvist och orgelkonstnären Markku Ketola som i tiderna tog initiativ till en brassensemble. Målet var att få in mer musik i församlingslivet, och så kom det sig att blåckblåsarna började verka i församlingens regi.

Än i dag verkar ”Cornit” inom kyrkan i Borgå, men deras repertoar är bred och deras uppdrag är många. De spelar på olika slags privata fester och överallt där det behövs lite brass.

– I lördags spelade vi på golfbanan under golfklubbens oktoberfest, med lederhosen och allt. Vi varierar mycket och har ingen fastställd genre som vi spelar i, säger Jari Nenonen, en av två trumpetister i Cornicines Borgoenses.

Jari blev i tiderna värvad av sin trumpetlärare Reijo Tikka. Då en av medlemmarna i ensemblen flyttade till London för studier fick Jari stiga till.

– Jag tänkte att varför inte? Det är trevligt att spela och utvecklas musikaliskt.

Mutor och motivation

Namnet ”Cornicines Borgoenses”, på svenska ”Hornblåsars”,

Mikael Simonsen, Jari Nenonen, Pasi Kiiski och Patrik Latvala i samband med en spelning med Cornicines Borgoenses. FOTO: PRIVAT

na från Borgå”, föreslogs i begynnelsen av domprost Erik Paetau. I samband med sin 40-årskonserten år 2017 började dock gruppen använda namnet ”Cornicines Borgoenses” istället eftersom det lär vara mer språkligt korrekt.

Men, då Jari Nenonen som tioåring besökte sin mamma på jobbet, kom han också i kontakt med nämnde Erik Paetau. Jaris mamma jobbade på pastorskansliet i Borgå svenska domkyrkoförsamling och var alltså kollega med domprosten och kyrkoherden Erik Paetau.

Han lovade lilla Jari, som prec

cis börjat spela trumpet, att han skulle få spela i högmässan då han hunnit öva upp sig lite. I löftet ingick att 10 mark skulle utbetalas för besväret.

– Sedan dess har jag spelat ganska många gånger i högmässan, säger Jari.

Huruvida ersättningen om 10 mark någonsin blev utbetalad är höljt i dunkel.

Men det är inte pengar och berömmelse som motiverar.

– Då vi får förfrågningar är vårt första svar alltid ja, vi kommer. Om alla inte har möjlighet att delta så tar vi in någon som turar.

KOLUMNEN

SOFIA LILJESTRÖM

Du är inte ensam!

NÄR JAG och mina syskon blev studenter citerade min mamma varje gång en dikt som jag ibland återvänder till, ”Jag talar till mina vuxna barns änglar”, av Viola Renvall. Det var något vackert med att bli kallad vuxen och ändå få bli påmind om att man hade änglar. Det känns spännande, skrämmande, roligt och världsomvälvande att ta sina första steg som myndig in i vuxenvärlden. Så minns jag det när jag tänker drygt 15 år tillbaka. Det kändes tryggt att veta att det fanns extra hjälp på vägen.

I DAG jobbar jag med studerande, ungdomar och unga vuxna i mitt yrke som ungdomspräst. Från och med i höst har jag därtill börjat arbeta som studentkaplan, vilket betyder att jag reserverar några timmar i veckan speciellt för studerande till kyrkliga yrken. Jag är en medvandrare, självvårdare och brobyggare in i ett eventuellt yrkesliv som församlingsarbetare.

Många studerande är unga och har nyss flyttat ut, några har hunnit bo hemifrån i ett par år och vissa har börjat studera igen efter ett helt arbetsliv. Oberoende av ålder behöver man ibland få reflektera, fundera och stödja sig mot någon. Det kan gälla ens framtida arbete, men också hur det känns att studera, bli vuxen, vara otrygg eller brottas med tro. Det är där jag har min uppgift, att finnas till som ett extra par ögon och öron. Det är visserligen allas uppgift att finnas till för varandra och vara änglar, men det kan vara skönt att veta att det finns någon som har tid i ens nya livsskede.

»Oavsett var du är så fortsätter du vara ett Guds vuxna barn som Gud har i sin hand.«

ÄR DET förändringar på gång i din vardag eller går det i samma vanliga lunk? Jag tänker mig att alla behöver få höra att dessa vuxna barns änglar fortfarande arbetar med oss. Oavsett var du är så fortsätter du vara ett Guds vuxna barn som Gud har i sin hand. Dikten och bönen säger: ”En mor kan inte längre råda, men er visdom är Guds. Dröj kvar hos mina vuxna barn, änglar!”

JOMALA Historia

Vad kan kyrkorna berätta: Jomala kyrka

Lördag 26.10 kl. 11.45–14.30

Besök Jomala kyrka med Åsa Ringbom som guide. De åländska kyrkorna är vårt viktigaste medeltida kulturarv och kyrkornas arkitektur och konstnärliga utsmyckning utgör grunden för Ålands historia.

Föreläsningen ordnas i samarbete med Medis. Frivillig avgift, rekommenderat pris: 10 euro.

Vi träffas utanför kyrkan kl. 11.45.

Sofia Liljeström är ungdomspräst och studentkaplan i Åbo svenska församling.

Museipedagog Martin Backman-Witting berättar om folkliga begravningstraditioner under sorgvandringen. FOTO: SUSANN NABB-VORNANEN

Gravölet bröt tristessen på 1800-talet

Traditionerna kring dödsfall och begravningar på 1800-talet kan te sig mycket exotiska för människor idag. Inför allhelgona ordnas i Solf en sorgvandring med berättelser om hur man sörjde förr.

TEXT: JOHAN SANDBERG

SOLF Idag sker döden mera i skymundan än under 1800-talet, då döden var närvarande i det dagliga livet.

– Förr upplevde man liemannen som skrämmande, men han var ändå en välkommen gäst som man skulle ta emot med respekt, berättar museipedagog Martin Backman-Witting på Stundars.

Idag tar vi ett stillsamt och tystlåtet avsked under begravningarna. Man får gråta, men helst inte alltför högljutt. Efter coronapandemin har

»Förr var liemannen ändå en välkommen gäst.«

också minnesstunderna blivit mera sällsynta.

– För oss idag kan det kännas jättekonstigt att man efter jordfästningen på 1800-talet ställde till en riktigt stor fest med mycket god mat och kopiösa mängder alkohol, beroende på hur mycket de anhöriga hade råd med.

En orsak till festen var att människorna på den tiden hade lite att göra utanför arbete och vila – de hade det helt enkelt trist en stor del av tiden.

– Det fanns inte på samma vis underhållning som nu. Det kunde gå flera veckor utan att man över huvudtaget hörde musik.

Man såg ju mest fram emot brölloppen, men också begravningarna utnyttjades som en chans att få någonting utöver det vanliga. Gravölet var på många vis likt en bröllopsfest på 1800-talet.

– Men festen hör också ihop med riktigt gamla föreställningar om att ju bättre fest, desto mer älskad var den bortgångna. Det gällde i synnerhet inom adeln, men även om en bondbegravning inte var lika påkostad så fanns samma tanke där.

Men det fanns också en annan baktanke med en påkostad fest.

– Det var ett sätt att försöka blidka den bortgångna. Genom att ordna en fin fest med den bästa klockaren, som fick kyrkklockorna att höras över heja nejden, ville man undvika att den bortgångna går igen. Vid dödsfall var det viktigt att så snabbt som möjligt komma överens med prästen om tidpunkten för själva jordfästningen.

– Före jordfästningen tar man ett första farväl, ofta inne i stugan där hemma. Där dricker

man kaffe under stor tystnad för det känns lite obekvämt med den öppna kistan i samma rum.

Till begravningen skulle man bjuda hela gårdar. Men Backman-Witting berättar att det kunde utnyttjas brutalt genom att utesluta folk. De anhöriga hade ingen kontroll över vem som fick komma till kyrkan, men de hade kontroll över vem som var med i begravningsprocessionen.

– Efter jordfästningen lättade stämningen för då hade man så att säga låst den döda kroppen i helgad mark, och då kan den inte stiga upp därifrån. Trots det finns det många spökhistorier förlagda till gravgårdar.

I takt med att bilarna blev allt vanligare och det blev möjligt att besöka graven började också traditionerna förändras.

– Förr var begravningsplatserna spartanska och man besökte inte graven. Det är först vid tiden för Finlands självständighet som gravgårdarna började bli fina som parker och det blev en del av sorgprocessen att besöka graven.

Är det några gamla traditioner som du tycker vi kunde återuppta?

– I största allmänhet tycker jag att det skulle vara bra om döden blev mera synbar, eftersom den är så undangömd numera. Till exempel genom att man kunde bära sorgeband som är synliga men diskreta. Jag tror det kunde ha en terapeutisk effekt. Var och en får ju sörja som man vill, men många kanske upplever att det inte uppskattas om de visar sin sorg öppet.

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Församlings- arbete är en lagsport

Tuomas Toivonen är det nyaste tillskottet bland prästerna i Närpes församling.

– Församlingsarbetet är inte en ”one-man show”, det handlar om att göra och planera tillsammans, säger han.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

NÄRPES Tuomas Toivonen har jobbat som kaplan i Närpes församling från början av september, med Övermark kapellförsamling som sitt ansvarsområde. Han är Åbobo, men han har hunnit bo ett bra tag i Österbotten. Han flyttade till Vasa första gången redan 2001. Hans fru Viveca har rötterna i lilla Koskö i Korsholm där de haft sin postadress i över 15 år, även om endera, eller båda, i perioder bott i Åbo. Sedan 2017 är de stationerade i Koskö.

– Livet är spännande. Om någon hade berättat för mig när jag var 17 år var jag skulle bo i framtiden, och vad jag skulle jobba med, skulle jag nog aldrig ha trott det, säger han med ett skratt.

Han blev prästvigd i januari i år. Innan Närpes församling kallade jobbade han i Malax församling i åtta månader.

– Jag trivdes väldigt bra i Malax. Det var också orsaken till att jag kontaktade kyrkoherde Tom Ingvesgård i Närpes när vikariatet i Malax församling gick mot sitt slut.

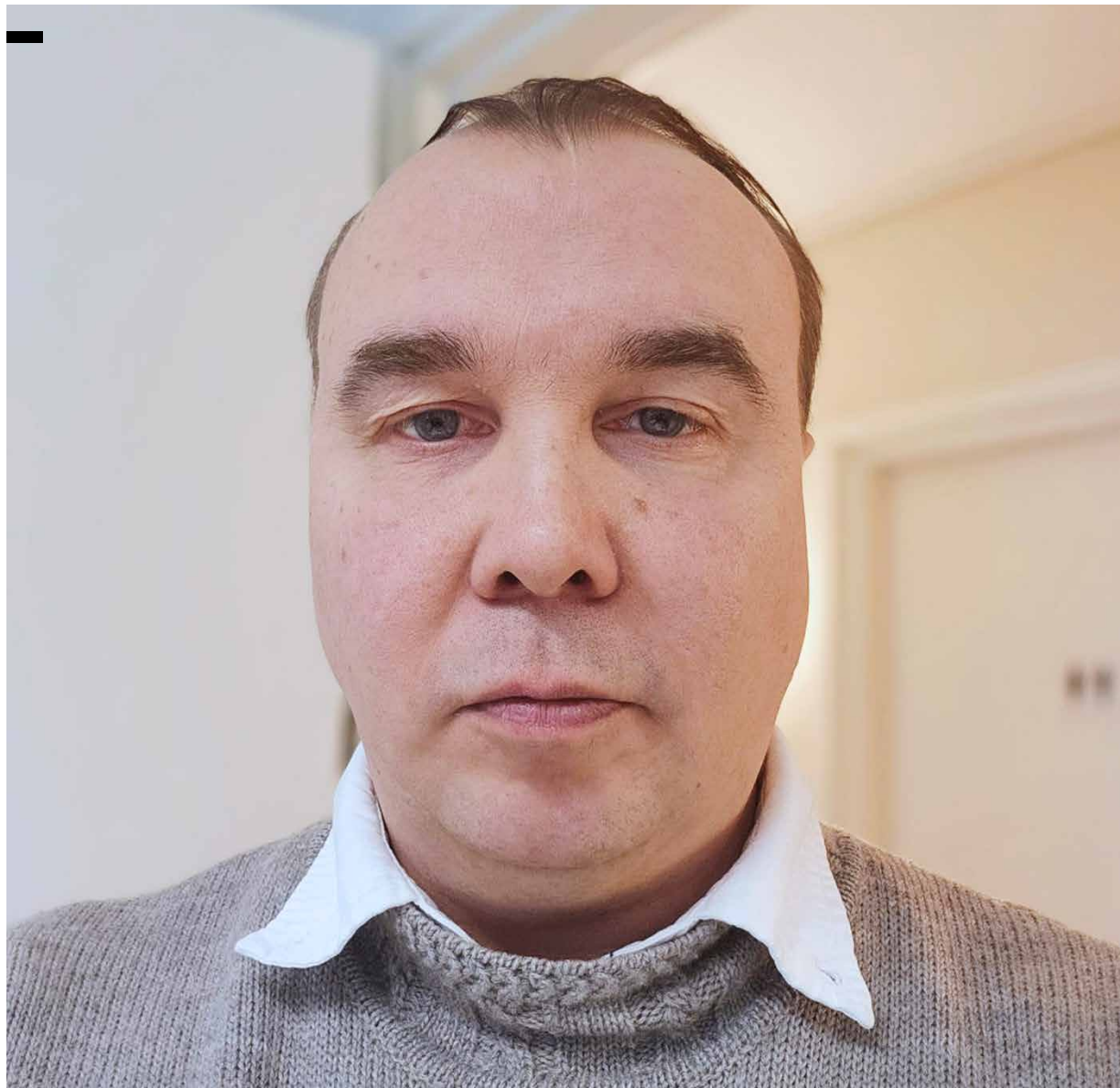
Hur kom det sig att du ville studera teologi?

– Jag jobbade för en liten firma som sålde bokförings- och faktureringslösningar i fyra och ett halvt år innan jag blev prästvigd. Jag studerade kommunikation tidigare, men upplevde att jag kanske inte hade valt ett huvudämne som kändes rätt för mig.

– När jag sen träffade min fru började vi diskutera vad vi ville ha i våra liv, och vad vi på riktigt vill göra. Det blev på något sätt klart för mig att jag inte förlorar någonting genom att börja studera teologi.

Vad är roligast och mest engagerande i ditt arbete?

– Gudstjänstlivet har varit väldigt viktigt för mig personligen. Nu när jag arbetat som präst

– Att lära känna nya människor har varit väldigt givande, säger Tuomas Toivonen, ny präst i Närpes.

FOTO: PRIVAT

»Det viktiga är att alla kan känna sig sedda och hörda.«

har jag märkt att jag njuter mycket av att möta människor i samband med förrättningar och olika evenemang. Församlingarna som arbetsgemenskap är också intressanta. Alla är lite olika på ett spännande sätt.

– Det är lättare att njuta av församlingsarbetet när man fattar att det är en lagsport. Det handlar om att göra och planera tillsammans, det är inte en ”one-man show”. Ibland kan det vara väldigt självständigt, men trots allt handlar församlingsarbete om att höra och möta andra anställda och anpassa sina önskemål så att det betjänar gemenskapen. Det viktiga är att alla kan känna sig sedda och hörda. Och välkomna.

– Varje församlingsbo påverkar hur den här gemenskapen blir. Alla har sina egna förväntningar och sin egen stil och alla medarbetare är också individer med sina egna funderingar och egna vanor.

Hur har du trivts i Närpes hittills – och hur går det med dialekten?

– Jag har blivit väldigt väl mottagen och har trivts bra. Jag är glad över att alla varit så vänliga.

Tuomas Toivonen

Är: tf kaplan i Närpes församling

Bor: i Koskö, Korsholm. Född och uppvuxen i Åbo.

Familj: frun Viveca Rabb

På fritiden: ”Jag har alltid tyckt om att läsa och att kläpa med teknik. Jag sjunger i två, tre körer. Musik har alltid varit viktigt i mitt liv. Om jag har tid promenerar jag gärna längre sträckor.”

– Jag måste nog säga att i Korsholms byar pratar de en mycket svårare dialekt än i Närpes! De är väldigt olika, byarna har varit så isolerade. Närpesborna har inte lika stora skillnader i språket. Och om någon talar en stark dialekt inser de ju att det är svårt för utomstående att förstå mer speciella ord, så då formulerar de om det. Det har inte varit några svårigheter.

– Utmaningen ligger mer i att lära känna folk, och att lära känna de oskrivna regler som gäller i olika byar och olika kretsar.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Träffa våra vänner från församlingen i Haapsalu: lö 19.10 kl 13.30, se puff

Högmässa: sö 20.10 kl. 11, besök från Haapsalu församling, kyrkkaffe efteråt i församlingshemmet. Friman, Salumäe, Granholm

Söndagsskolan: sö 20.10 kl. 11 i församlingshemmet

Baltikumvännernas loppis: öppet varje tisdag kl. 13–18 och första lördagen i månaden kl. 13–16.

Liten och stor: ti 22.10 kl. 9.30–11.30 i församlingshemmet

Träffpunkt: ti 22.10 kl. 14 i bönhuset i Taklax

Kyrkans barntimme: ti 22.10 kl. 18 i bönhuset i Taklax

Barnkören: on 23.10 kl. 18 i församlingshemmet

Träff för närståendevårdare och vårdtagare: i Korsnäs församlingshem fre 25.10 kl. 11.00. Laxsoppa och kaffe. Gäst: Susanna Strandback från Folkhälsans Förbund. Anmälan senast tisdag 22.10 till Hanna. Se puff!

Högmässa: sö 27.10 kl. 11, högmässan presenteras, obli-
gatorisk för konfirmanderna. Friman, Benita Lidman, Bäckman

Söndagsskolan: sö 27.10 kl. 11 i församlingshemmet

Höstvandring tillsammans: må 28.10 kl. 13.00, samling vid Taklax grillkåta. Vi vandrar tillsammans 3,6 km, där-
efter kaffe och smörgås till förmån för missionen.

Liten och stor: ti 29.10 kl. 9.30–11.30 i församlingshemmet

Infokväll: ti 29.10 kl 18.30 om pilgrimsvandring i Vasa, Trefaldighetskyrkans krypta/källare. Kom med och få praktiska tips!

Pizza och PEPP: on 30.10 kl. 18.30, se puff nedan

Barnkören: on 30.10 kl. 18 i församlingshemmet

KORSNÄS Träffar

Är du närståendevårdare? Eller vårdtagare?

Välkommen på en träff för närståendevårdare och vårdtagare i Korsnäs församlingshem **fredag den 25 oktober kl. 11.**

Lunch: laxsoppa, kaffe med dopp. I samarbete med Folkhälsan i Korsnäs r.f. Gäst: Susanna Strandback från Folkhälsans förbund, sakkunnig inom kost och hälsa. Kostnad: 10€/person. Anmäl senast tisdag 22.10 till Hanna på tfn: 0444101825.

Träffa våra estniska gäster!

Kom och träffa våra vänner från Haapsalu i Korsnäs församlingshem **lördag 19.10 kl 13.30.** Mart Salumäe, kyrkoherde i Haapsalu, berättar om hur de som kristna och församling levde under Sovjetunionens tid. En kör från församlingen i Haapsalu uppträder. Reseberättelse med fotografier från sommarens sångfest i Haapsalu. Andakt: Friman. Servering.

Varmt välkomna!

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Lö 19.10 kl. 18: Kvällsmässa i Dagsmark bönehus. Engström.

Lö 19.10 kl. 18: Temakväll med Kerstin Mitts i Sideby kyrka: "För en tid som denna". Kerstin Mitts är nyss hemkommen från Israel. Servering.

Sö 20.10 kl. 12: Högmässa i Krs kyrka. Norrback, Bergqvist.

Sö 20.10 kl. 18: Gudstjänst i kyrksalen i Lfds förs.hem. Norrback, Vättö.

Ti 22.10 kl. 12.30: Missionsstugan. Vi träffas igen för att samla in medel till missionen. OBS! Våra möten blir på Vänstugan Primula.

Ti 22.10 kl. 13: Kenya syförening i grupprummet i Lfds förs.hem.

On 23.10 kl. 11.30: Pensionärssamling i Lfds förs.hem. Det blir mat, kaffe, sång och gemenskap. Anna Karin Martikainen, Clas Malm och Inga-Lene af Hällström medverkar. Nya och gamla deltagare välkomna med.

On 23.10 kl. 15.30: Församlingens orkester övar i Krs kyrka.

On 23.10 kl. 19: Karagruppen i Lfds förs.hem. Engström.

Fr 25.10 kl. 18.30: Internationell kväll i Krs kyrka. Vi samlas, sjunger, ber och lyssnar. Kaffeservering efteråt. Johan Eklöf talar. Välkommen!

Fr 25.10 kl. 18.30: Magasinet öppet för ungdomar. Slutar med andakt kl. 20:30.

Lö 26.10 kl. 18: Höstfest (Slef) i Krs kyrka. Torsten Sandell. Erica och Daniel Norrback sång, Anna Karin Martikainen. Servering.

Sö 27.10 kl. 10: Högmässa i kyrksalen i Lfds förs.hem. Torsten Sandell predikant, Norrback, Martikainen.

Sö 27.10 kl. 15: Högmässa i Sideby kyrka. Eklöf, Martikainen.

Ti 29.10 kl. 12: Välkommen med på Härkmeri missions-
syförening hemma hos Anne Grahn. Gunlis Aspås delar
glimtar från sin missionsresa i Lettland. Alla intresserade
välkomna med!

Ti 29.10 kl. 19: Gemenskap kring Bibeln i Krs kyrka.

To 31.10 kl. 12: Pensionärssamling på Vänstugan Primula. Det blir mat, kaffe, sång och gemenskap. Anna Karin Martikainen, Lars Nisula och Debora Hannus medverkar. Nya och gamla deltagare välkomna med. Adress: Strandgatan 18.

NÄRPES Vi minns

Mässa med ljusständning i Töjby bykyrka

Söndag **27.10 kl. 14** firar vi högmässa i Töjby bykyrka med ljusständning för avlidna under året. Tom Ingvesgård är liturg och Tuomas Toivonen predikar. Kantor är Sam Lindén.

MALAX Musik

Tröstesångkväll i Malax kyrka

Välkomna till Malax kyrka **torsdagen 31.10 kl. 19.** Under kvällen lyssnar vi på tröstande ord och sånger samt sjunger bekanta psalmer. Medverkande: Fred Berg, Marlène Östersund, Malax-Petalax kyrkokör. Fritt inträde.

Hösten är här – sök dig inomhus!

Gå på välgörenhetskonsert!
Testa en gudstjänst. Eller hur skulle det vara att träffa gäster från Estland? Kolla in programmet i din församling eller i grannförsamlingen!

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

Fr. 18.10 kl. 15: Sång till fredagskaffet i Arken. Vi sjunger psalmer och andliga sånger. Lindén-Liljehage, Örn.

Sö. 20.10 kl. 18: Innerlighetens mässa i kyrkan. Ingvesgård, Toivonen, Lindén-Liljehage, S:ta Marian kuoro.

Sö. 20.10 kl. 18: Sångafton kring Sionsharpan i Norrnäs bönehus. Göran och Asta Stenlund. Servering.

Ti. 22.10 kl. 10: Karasamling i församlingshemmet. Blomberg.

To 24.10 kl. 18: Fredsbön på FN-dagen i samarbete med Närpesnejdens fredsföreningen i kyrkan. Talare; Emina Arnautovic. Eftersnack på Café Albert.

Sö 27.10 kl. 14: Högmässa i Töjby bykyrka med ljusständning för avlidna under året. T. Ingvesgård (l), T. Toivonen (p), kantor S. Lindén

Sö. 27.10 kl. 15: GloriaDei-mässa i Luthergården; Torsten Sandell, Tom Bergman, program för barn.

Sö. 27.10 kl. 18: Välgörenhetskonsert i Övermarks kyrka. Arrangör; Övermark och Yttermark Lions.

Övermark

Fr. 18.10 kl. 18.30: Karasamling i församlingshemmet. Blomberg.

Sö 27.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Toivonen, Lindén-Liljehage.

Sö. 27.10 kl. 18: Välgörenhetskonsert i kyrkan. Arrangör; Övermark och Yttermark Lions.

Pörtom

Sö. 20.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Sundqvist, Lindén-Liljehage.

On. 23.10 kl. 13: Karasamling i församlingshemmet. Blomberg.

KORSHOLMS PROSTERI

MALAX

To 31.10 kl. 19: Tröstesångkväll i Malax kyrka, mer info i puffen.

Bergö

Sö 20.10 kl. 14: Högmässa i kyrkan. Norrback, Lax.

Sö 27.10 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Brunell.

Malax

Sö 20.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Norrback, Lax. Söndagsskola i Socken.

Ti 22.10, 29.10 kl. 13: Syföreningen i ÖM FH.

Sö 27.10 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Norrback, Lax. Söndagsskola i Socken.

Petalax

Sö 20.10 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Norrback, Lax.

Sö 27.10 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Brunell.

KORSNÄS Unga

Pizza & pepp

Är du i åldern 13–17 år? Välkommen på träff i församlingshemmet **onsdag 30.10 kl. 18.30!** Vi bjuder på pizza.

Anmäl till Jessica, 044-410 1823 senast 27.10. Kom ihåg att meddela allergier/dieter!

Arr: Korsnäs församling och Korsnäs kommun.

KOLUMNEN

SOFIA LILJESTRÖM

Du är inte ensam!

NÄR JAG och mina syskon blev studenter citerade min mamma varje gång en dikt som jag ibland återvänder till, "Jag talar till mina vuxna barns änglar", av Viola Renvall. Det var något vackert med att bli kallad vuxen och ändå få bli påmind om att man hade änglar. Det känns spännande, skrämmande, roligt och världsomvälvande att ta sina första steg som myndig in i vuxenvärlden. Så minns jag det när jag tänker drygt 15 år tillbaka. Det kändes tryggt att veta att det fanns extra hjälp på vägen.

I DAG jobbar jag med studerande, ungdomar och unga vuxna i mitt yrke som ungdomspräst. Från och med i höst har jag därtill börjat arbeta som studentkaplan, vilket betyder att jag reserverar några timmar i veckan speciellt för studerande till kyrkliga yrken. Jag är en medvandrande, självvårdare och brobyggare in i ett eventuellt yrkesliv som församlingsarbetare.

Många studerande är unga och har nyss flyttat ut, några har hunnit bo hemifrån i ett par år och vissa har börjat studera igen efter ett helt arbetsliv. Oberoende av ålder behöver man ibland få reflektera, fundera och stödja sig mot någon. Det kan gälla ens framtida arbete, men också hur det känns att studera, bli vuxen, vara otrygg eller brottas med tro. Det är där jag har min uppgift, att finnas till som ett extra par ögon och öron. Det är visserligen allas uppgift att finnas till för varandra och vara änglar, men det kan vara skönt att veta att det finns någon som har tid i ens nya livsskede.

»Oavsett var du är så fortsätter du vara ett Guds vuxna barn som Gud har i sin hand.«

ÄR DET förändringar på gång i din vardag eller går det i samma vanliga lunk? Jag tänker mig att alla behöver få höra att dessa vuxna barns änglar fortfarande arbetar med oss. Oavsett var du är så fortsätter du vara ett Guds vuxna barn som Gud har i sin hand. Dikten och bönen säger: "En mor kan inte längre råda, men er visdom är Guds. Dröj kvar hos mina vuxna barn, änglar!"

Sofia Liljeström är ungdomspräst och studentkaplan i Åbo svenska församling.

Söderfjärden var en av upplevelserna längs St Olav Ostrobothnia för Eero Vuorio och hans medvandrare. FOTO: PRIVAT

Som pilotvandrare på St Olavsleden

Eero Vuorio är en van pilgrimsvandrare med erfarenhet från många europeiska vandringsleder. I augusti vandrade han nya St Olav Ostrobothnia från Korsnäs till Vasa. Hur står sig vägen i jämförelse med andra pilgrimsleder? – Alldeles utmärkt! säger Vuorio.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

MALAX När Åbobon **Eero Vuorio** hörde att en österbottnisk pilgrimsvandringsled var på gång var han inte sen att nappa på. Han kallade ihop en grupp verkliga vandringsveteraner och sökte sig norrut för att prova på den nya leden St Olav Ostrobothnia. Liksom Vuorio själv har vännerna i gruppen vandrat både längs nordiska rutter, på Santiago de Compostelaleden och många andra kända pilgrimsvandringsstråk.

Eftersom de inte ville vänta tills leden officiellt blivit invigd den 21 september, utnämnde sig gruppen på fyra personer till pilotvandrare.

I mitten av augusti var det dags. De tog sig an sträckan Korsnäs-Petalax-Malax-Solf-Vasa, drygt 90 kilometer, som de vandrade på fyra dagar. En femte person anslöt till gruppen dag fyra.

– Vandrigen var en verklig succé! slår Vuorio fast.

På St Olavsledens webbsida fanns kartor och idéer för planeringen, och

»Vandrigen var en verklig succé!«

kontaktpersonerna stod till tjänst till exempel med frågor som gällde övernattnig. Sträckorna var i de flesta fall tydliga och lätta att hitta.

På väg

Startskottet för St Olav-piloten gick i Korsnäs. Därifrån vandrade gruppen till Petalax, där de blev varmt mottagna av kyrkoherde Tomi Tornberg som hade ordnat övernattnig för dem i församlingshemmet. Kvällen avslutades med en liten välsignelseandakt och nattvard i Petalax kyrka.

– Det är alltid härligt för riktiga pilgrimsvandrare. Det är en liten gest, som visar att man uppskattar också dem som kommer från annat håll.

Andra dagen gick vandrigen till Malax, där de övernattade i Åminne stugby. Härifrån fortsatte de mot Solf. Den tredje natten tillbringades på Solf gästgivargård, innan den sista etappen från Solf in till Vasa tog vid.

– Kustvägen längs Kvarken var en fin och rätt exotisk upplevelse, säger Eero Vuorio.

Under dagarna hann de göra avstickare för att bekanta sig med kyrkorna i Malax, Solf och Korsholm, liksom med Stundars och Söderfjärdens besökscentrum.

Vissa av sträckorna pratade vännerna, andra vandrade de i tystnad.

– Det är fint att ibland kunna ta in den här världen i tystnad. Det är sådant som vandrigen inbjuder till.

Plus och minus

När Eero Vuorio sammanfattar pilotvandrigen landar mycket i den positiva vågskålen. Ett särskilt tack går till alla vänliga människor de stötte på under vandrigen.

Rutten bjöd dessutom på en del sevärdheter som imponerar också på den garvade pilgrimsvandraren.

– Den här meteoritkratern var en verklig överraskning för mig! Jag hade aldrig hört talas om den tidigare.

Han gillar att vägen är omväxlande – men är mindre förtjust i de stora vägarna.

– En bra bit av rutten går längs småvägar, men det finns också några tråkigare delar som följer vägsträckningar med 100 kilometers hastighetsbegränsning.

Det vore också bra om det kunde ordnas fler möjligheter till övernattnig till exempel i Petalax, påpekar han.

Eero Vuorio rekommenderar gärna etappen han vandrat. Han tycker att den i synnerhet lämpar sig för pilgrimsvandrare som inte är så erfarna.

– Sträckorna är drygt 20 kilometer långa, och de tar lagom lång tid att vandra. Det är inte för långt.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Museipedagog Martin Backman-Witting berättar om folkliga begravningstraditioner under sorgvandringen. FOTO: SUSANN NABB-VORNANEN

Gravölet bröt tristessen på 1800-talet

Traditionerna kring dödsfall och begravningar på 1800-talet kan te sig mycket exotiska för människor idag. Inför allhelgona ordnas i Solf en sorgvandring med berättelser om hur man sörjde förr.

TEXT: JOHAN SANDBERG

SOLF Idag sker döden mera i skymundan än under 1800-talet, då döden var närvarande i det dagliga livet.

– Förr upplevde man liemannen som skrämmande, men han var ändå en välkommen gäst som man skulle ta emot med respekt, berättar museipedagog Martin Backman-Witting på Stundars.

Idag tar vi ett stillsamt och tystlåtet avsked under begravningarna. Man får gråta, men helst inte alltför högljutt. Efter coronapandemin har

»Förr var liemannen ändå en välkommen gäst.«

också minnesstunderna blivit mera sällsynta.

– För oss idag kan det kännas jättekonstigt att man efter jordfästningen på 1800-talet ställde till en riktigt stor fest med mycket god mat och kopiösa mängder alkohol, beroende på hur mycket de anhöriga hade råd med.

En orsak till festen var att människorna på den tiden hade lite att göra utanför arbete och vila – de hade det helt enkelt trist en stor del av tiden.

– Det fanns inte på samma vis underhållning som nu. Det kunde gå flera veckor utan att man över huvudtaget hörde musik.

Man såg ju mest fram emot bröllopet, men också begravningarna utnyttjades som en chans att få någonting utöver det vanliga. Gravölet var på många vis likt en bröllopsfest på 1800-talet.

– Men festen hör också ihop med riktigt gamla föreställningar om att ju bättre fest, desto mer älskad var den bortgångna. Det gällde i synnerhet inom adeln, men även om en bondbegravning inte var lika påkostad så fanns samma tanke där.

Men det fanns också en annan baktanke med en påkostad fest.

– Det var ett sätt att försöka blidka den bortgångna. Genom att ordna en fin fest med den bästa klockaren, som fick kyrkklockorna att höra över heja nejden, ville man undvika att den bortgångna går igen. Vid dödsfall var det viktigt att så snabbt som möjligt komma överens med prästen om tidpunkten för själva jordfästningen.

– Före jordfästningen tar man ett första farväl, ofta inne i stugan där hemma. Där dricker

man kaffe under stor tystnad för det känns lite obekvämt med den öppna kistan i samma rum.

Till begravningen skulle man bjuda hela gårdar. Men Backman-Witting berättar att det kunde utnyttjas brutalt genom att utesluta folk. De anhöriga hade ingen kontroll över vem som fick komma till kyrkan, men de hade kontroll över vem som var med i begravningsprocessionen.

– Efter jordfästningen lättade stämningen för då hade man så att säga låst den döda kroppen i helgad mark, och då kan den inte stiga upp därifrån. Trots det finns det många spökhistorier förlagda till gravgårdar.

I takt med att bilarna blev allt vanligare och det blev möjligt att besöka graven började också traditionerna förändras.

– Förr var begravningsplatserna spartanska och man besökte inte graven. Det är först vid tiden för Finlands självständighet som gravgårdarna började bli fina som parker och det blev en del av sorgprocessen att besöka graven.

Är det några gamla traditioner som du tycker vi kunde återuppta?

– I största allmänhet tycker jag att det skulle vara bra om döden blev mera synbar, eftersom den är så undangömd numera. Till exempel genom att man kunde bära sorgeband som är synliga men diskreta. Jag tror det kunde ha en terapeutisk effekt. Var och en får ju sörja som man vill, men många kanske upplever att det inte uppskattas om de visar sin sorg öppet.

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Föräldra-barncafé: fr 18.10 och 25.10 kl 9.30 i Smedsby fg. Fri lek och pyssel samt kaffe med dopp. Sångstund kl.10.50.

Högmässa: sö 20.10 kl 11 i kyrkan. Isaksson, Nordqvist-Källström. Efteråt 80- och 85-åringarnas födelsedagsfest i församlingshemmet.

Missionsgruppen samlas: må 21.10 kl 13.30 i rum Glöd i Smedsby fg. Nya deltagare varmt välkomna!

Karaträff: ti 22.10 kl 13 i Gröna rummet, Smedsby fg.

Föräldra-barncafé: on 23.10 kl 10 i Tölby. Fri lek och pyssel samt kaffe med dopp. Sångstund kl.11.15.

Mellis för lågstadiesbarn: to 24.10 och 31.10 kl 13.15-15 i Smedsby fg. Mellanmål och fri samvaro.

Öppet hus för ungdomar: to 24.10 och 31.10 kl 18.30 i ungdomsutrymmena i Gamla Vasa.

Pappa-barnträff: lö 26.10 kl 9.30. Samling vid parkeringen nära KWH för gemensam promenad till grillplatsen. Vägen är lämplig för vagn och cykel. Församlingen bjuder på tripp och korv. Man kan också ta med egen picknick.

Högmässa: sö 27.10 kl 11 i kyrkan med Isaksson och Nygård och kl 13 i Smedsby fg med Isaksson och Nordqvist-Källström.

En kväll för föräldrar: må 28.10 i Smedsby fg. Föreläsning med Nina Finnäs och Siv-Britt Häggman från Folkhälsan: Familjelivet tillsammans. Kaffe med dopp från 17.30, föreläsningen börjar kl 18. Möjlighet att bekanta sig med församlingens barnverksamhet. Anmäl dig gärna före måndagen 21.10 till någon av barnledarna Sanna eller Henna.

Föräldra-barncafé: on 30.10 kl 9.30 i Karperö.

KVEVLAX

Bön och nattvard: fr 18.10 (i fh) och 25.10 (i kyrkan) kl 8.45.

Högmässa: sö 20.10 kl 10. Lars Lövdahl och Niels Burgmann.

Föräldra-barnklubben: on 23.10 och 30.10 kl 9.30 i krubban. Klubben är för alla som är hemma dagtid med sina barn. Vi träffas, umgås, sjunger, leker och fikar. Välkommen varje onsdag!

Karakaffe: to 24.10 kl 9.15 i ds. Gäst: Lars Tammelin som berättar om sitt liv.

Middag: sö 27.10 i fh. Servering från kl 17. På menyn står lasagne och sallad samt till efterrätt kaffe med bulle. Pris: 10 eur/person och 20 eur/familj med småbarn. Arr. Församlingkretsen.

Gudstjänst: sö 27.10 kl 18 i fh. Fredrik Kass och Rodney Andrén.

Bön och bibel: on 30.10 kl 19 i Krubban.

KORSHOLM Familj

Träffar för och om barn

Mellis för lågstadiesbarn 24 och 31 oktober i Smedsby. Mellanmål och fri samvaro klockan 13.15 till 15 i Smedsby församlingsgård på Niklasvägen 3. Mellanmål serveras fram till klockan 14.40, ingen förhandsanmälan behövs.

Pappa-barnträff vid Molnträsket lördagen den 26 oktober klockan 9.30-11. Samling vid parkeringen nära KWH och så går vi tillsammans till grillplatsen. Vägen är lämplig för vagn och cykel. Församlingen bjuder på tripp och korv, men man kan också ta med egen picknick.

En kväll för föräldrar måndagen den 28 oktober i Smedsby församlingsgård. Föreläsning med Nina Finnäs och Siv-Britt Häggman från Folkhälsan under rubriken "Familjelivet tillsammans". Kaffe med dopp från klockan 17.30 och föreläsning klockan 18. Möjlighet att bekanta sig med församlingens barnverksamhet. Anmäl ert deltagande till Henna 044 712 9425 eller Sanna 044 356 0531.

REPLIT

Bönegruppen samlas: fr 18.10 och 25.10 kl 10 i fh. Kom och be tillsammans med diakoniarbetare Leif Galls.

Högmässa: sö 20.10 kl 12.30 i Björköby. Hans Boije, Patrik Vidjeskog. Kyrkkaffe.

Öppet hus för föräldrar och barn: on 23.10 och 30.10 kl 10 i fh. Fri samvaro, sångstund och kaffe med Heidi Lång.

Höstkonsert: on 23.10 kl 19 i Replot kyrka. Ann-Katrin Burman, Fred Berg, Yngve Lithen, Tom Håkans och Catrin Sjögren. Inträde 20 € / barn under 10 år gratis.

Fredagsöppet: fr 25.10 kl 19 - 22 i församlingshemmet. Öppet hus för högstadiesbarn.

Kvinnobrunch: lö 26.10 kl 10 i fh. Gäst är Maria Drifell som berättar om sin pilgrimsvandring längs Camino del Norte. Frivillig avgift för brunchen. Anmälan senast on 23.10 till Leif Galls.

Gudstjänst: sö 27.10 kl 10 i Replot. Vesterlund, Lång.

Musikcafé: on 30.10 kl 18 i Vallgrund skola. Medverkande: församlingens barnkörer samt Skärikyrkans kör under ledning av Heidi Lång. Andakt: Ruth Vesterlund.

Kaffeservering. Intäkterna går till Gemensamt Ansvar.

SOLF

Tonårskväll: to 17.10 kl 19.30 på prästgårdsvinden. Öppet hus för högstadiesbarn med Sofia och Bettan.

Högmässa: sö 20.10 kl 10 med Johan Kanckos och Patrik Vidjeskog.

Stora och Små: ti 22.10 och 29.10 med drop-in från 9.30 i fh. Lek, samvaro, gemensam frukost och klapp- och klangsånger. Träff varje tisdag.

Bönegruppen: samlas på vinden i fh ti 22.10 och 29.10 kl 19. Nya deltagare välkomna!

Pensionärsträff: on 23.10 kl 13 i fh. Gäst är Bjarne Sjöblom som berättar om Hörhjälpmedlens mångsidiga möjligheter.

Koralkören: övar on 23.10 och 30.10 kl 18.30 i fh. Körledare: Patrik Vidjeskog. Nya sångare varmt välkomna!

Allsångskväll till förmån för Gemensamt Ansvar: lö 26.10 kl 18 i kyrkan. Välkommen och sjung önskespsalmer under ledning av Frank Isaksson. Även Pertti Ahonen

SOLF Önskespsalmer

Allsång med våfflor till förmån för Gemensamt Ansvar

Välkomna på Allsångskväll till Solf kyrka lördagen den 26.10 kl 18. Vi sjunger önskespsalmer och -sånger under ledning av Frank Isaksson och även Pertti Ahonen medverkar på klarinett och saxofon. Församlingens kantor Patrik Vidjeskog står för ackompanjemang och det är också till honom du skall skicka in dina önskemål!

Vilka psalmer vill du att vi skall sjunga? Skicka in per sms till Patrik, tel 044-344 0120 eller per e-post till patrik.vidjeskog@evl.fi senast måndagen 21.10.

Under kvällen kommer en kollekt att tas upp till förmån för Gemensamt Ansvar insamlingen 2024. Olof Jern kommer att berätta mera om insamlingen på plats.

Då vi sjungit klart bjuds det på våfflor och kaffe i församlingshemmet! Kom med och sjung!

REPLIT Pilgrimsvandring

Kvinnobrunch med fläkt från Camino del Norte

Varmt välkommen till församlingshemmet i Replot lördagen 26.10 kl 10 för att njuta av brunch och Maria Drifells intressanta berättelse!

Maria Drifell kommer att berätta om sin vandring längs pilgrimsleden Camino del Norte till Santiago de Compostela och hela vägen till "världens ände", Fisterra. En vandring på 35 dagar och totalt 915 km (enligt caminorutternas km)!

För brunchen tas en frivillig avgift upp.

Anmäl dig senast onsdagen 23.10 till Leif Galls, tel. 044-352 0156.

Inblick i gamla begravningstraditioner

Torsdagen för Alla helgons dag, dvs 31.10 kl 16.30 startar en vandring från Stundars. Vandringen heter Sorgvandring i Solf – en inblick i folkliga och kyrkliga begravningstraditioner från förr.

Vandringen är en rundvandring som går genom museibyn, via ”rundelin” och till Solfs kyrka. Guiderna Martin Witting-Berg, Solveig Pätt och Johan Kanckos delar under vandringens gång med sig av i folkliga och kyrkliga begravningstraditioner från 1800-talet och tidiga 1900-talet. Guiderna berättar om bl.a. likvakan och gravölet, om kyrkogårdens betydelse och behovet att ha en duktig klockringare till hands.

Vandringen avslutas med gravöl (kaffe och dopp). Välkomna!

medverkar på klarinett och saxofon. Efter allsången bjuds det på våfflor i församlingshemmet. Kollekt uppbärs till förmån för Gemensamt Ansvar.

Gudstjänst: sö 27.10 kl 10 med Johan Kanckos och Patrik Vidjeskog.

Karacafé: må 28.10 kl 9 i fh. Gäst är Joakim Östman från Agrolink.

Sorgvandring från Stundars till Solf kyrkogård – En inblick i folkliga begravningstraditioner från förr: to 31.10 kl 16.30. Start från Stundars. Guidning med Martin Backman-Witting, Solveig Pätt och Johan Kanckos. Vandringen slutar med ”gravöl” (kaffe med dopp) samt tid för diskussion.

MALAX

To 31.10 kl. 19: Tröstesångkväll i Malax kyrka, mer info i puffen.

Bergö

Sö 20.10 kl. 14: Högmässa i kyrkan. Norrback, Lax.

Sö 27.10 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Brunell.

Malax

Sö 20.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Norrback, Lax. Söndagsskola i Socken.

Ti 22.10, 29.10 kl. 13: Syföreningen i ÖM FH.

Sö 27.10 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Norrback, Lax. Söndagsskola i Socken.

Petalax

Sö 20.10 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Norrback, Lax.

Sö 27.10 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Brunell.

KVEVLAX Måltid

Söndagsmiddag i Kvevlax församlingshem

Varmt välkomna på söndagsmiddag 27.10 i Kvevlax församlingshem.

Servering från kl. 17. Vi bjuder på lasagne och sallad samt kaffe och bulle.

Pris 10€/vuxen och 20€/familj.

Arr. Församlingsskretsen

Efter middagen hålls gudstjänst kl. 18 i församlingshemmet.

KOLUMNEN

SOFIA LILJESTRÖM

Du är inte ensam!

NÄR JAG och mina syskon blev studenter citerade min mamma varje gång en dikt som jag ibland återvänder till, ”Jag talar till mina vuxna barns änglar”, av Viola Renvall. Det var något vackert med att bli kallad vuxen och ändå få bli påmind om att man hade änglar. Det känns spännande, skrämmande, roligt och världsomvälvande att ta sina första steg som myndig in i vuxenvärlden. Så minns jag det när jag tänker drygt 15 år tillbaka. Det kändes tryggt att veta att det fanns extra hjälp på vägen.

I DAG jobbar jag med studerande, ungdomar och unga vuxna i mitt yrke som ungdomspräst. Från och med i höst har jag därtill börjat arbeta som studentkaplan, vilket betyder att jag reserverar några timmar i veckan speciellt för studerande till kyrkliga yrken. Jag är en medvandrare, själavårdare och brobyggare in i ett eventuellt yrkesliv som församlingsarbetare.

Många studerande är unga och har nyss flyttat ut, några har hunnit bo hemifrån i ett par år och vissa har börjat studera igen efter ett helt arbetsliv. Oberoende av ålder behöver man ibland få reflektera, fundera och stödja sig mot någon. Det kan gälla ens framtida arbete, men också hur det känns att studera, bli vuxen, vara otrygg eller brottas med tro. Det är där jag har min uppgift, att finnas till som ett extra par ögon och öron. Det är visserligen allas uppgift att finnas till för varandra och vara änglar, men det kan vara skönt att veta att det finns någon som har tid i ens nya livsskede.

»Oavsett var du är så fortsätter du vara ett Guds vuxna barn som Gud har i sin hand.«

ÄR DET förändringar på gång i din vardag eller går det i samma vanliga lunk? Jag tänker mig att alla behöver få höra att dessa vuxna barns änglar fortfarande arbetar med oss. Oavsett var du är så fortsätter du vara ett Guds vuxna barn som Gud har i sin hand. Dikten och bönen säger: ”En mor kan inte längre råda, men er visdom är Guds. Dröj kvar hos mina vuxna barn, änglar!”

Sofia Liljeström är ungdomspräst och studentkaplan i Åbo svenska församling.

Skapar nu musik med blommor

Efter tolv år som kantor i Korsholm bytte Susanne Westerlund inriktning och utbildade sig till florist.

– Musiken har jag inte lämnat, jag har bara kompletterat mitt kreativa språk, säger hon.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

KORSHOLM Idag verkar och bor **Susanne Westerlund** i Jakobstad där hon jobbar som företagare och som florist på Sunds trädgård.

– Jag har talat om att bli florist i 20 år och blommorna var mitt intresse. Musiken var ändå så stark inom mig att jag först utbildade mig till musiker. Överlag drivs jag av det kreativa skapandet, säger hon.

Tanken på att utbilda sig till florist växte fram, och när hjulen började rulla i församlingen efter pandemin tog hon steget.

– Jag är väldigt nyfiken av mig. Jag kom till en punkt när jag ville göra något mera men jag upplevde att jag inte hade redskapen att uttrycka mig.

I församlingen var det en tid av förändring efter pandemin. Hon upplevde också att den ökade administrationen kvävde kreativiteten.

– Det var inget lätt beslut att lämna församlingen. Jag hade gett den både hjärta och själ. Jag hade känt en kallelse till församlingen och undrade om jag sviker den. Men det var en tid för förändring på många olika plan.

När hon började studera floristik visste hon inte var det skulle landa. Det vet hon egentligen inte ännu eftersom lärandet är en pågående process.

– Jag gav studierna ett år och under den tiden gjorde jag praktik på Sunds. När jag kom till Sunds kände jag genast att jag kommit hem.

Innan hon började i Korsholm hade hon ett eget företag för konserter och sångpedagogik. Hon startade upp företaget igen med tillägget ”florist” i verksamheten. Musiken har hon inte lämnat.

– Musiken är fortfarande stark inom mig och jag utgår hela tiden från den. Jag är en sjungande florist.

Allt är harmonier och dissonanser

När hon gör buketter och blomsterarrangemang länkar hon det till musiken.

Susanne Westerlund med en av sina kompositioner.

– Jag skapar musik med blommorna. Det är många fäbodpsalmer som blivit kondoleansbuketter. Liksom inom musiken ska det också i buketten finnas både harmonier och dissonanser. Jag sjunger i färger, och det drar jag nytta av också inom floristiken.

Det har också hennes kolleger fått uppleva. Hur man sorterar blommor enligt färg i crescendo ingår inte i floristutbildningen.

– Genom mig upptäckte också mina floristlärare hur nära kopplad musiken är till blommorna.

»Jag sjunger i färger.«

Hon ser sig som en länk mellan kunderna och blombuketten.

– Beställaren ger mig förtroendet att läsa in vad de vill ha och jag hjälper dem att förmedla det de vill ha sagt med blommorna.

Förutom att jobba som florist är hon sångerska, dirigent, körledare och sångpedagog. Hon vikarierar också i skolor, bland annat som speciallärare.

– Jag har saknat att jobba med barn och ungdomar. I mitt arbete med musiken har jag studerat och praktiserat musik i undervisningen.

Om barn med specialbehov saknar språk att uttrycka sig med kan musiken vara ett kommunikativt hjälpmedel.

Hon hade en nästan tvåårig paus från musiken när hon på våren började ta emot uppdrag. Hon har åtagit sig att leda kammarkören Bel Canto i Jakobstad.

– Min trettonåring som hörde kören öva kommenterade att det märks att du tycker det är roligt och att du kan din sak. Den kommentaren gjorde mig hel.

När Korsholms kammarorkester och Psallite uppför Mozarts Requiem på allhelgona har Susanne Westerlund dekorerat Korsholms kyrka med blommor. Blommorna kommer att finnas i kyrkan under hela allhelgonahelgen.

– Det är ett verk som jag kan utan och innan. Jag har medverkat i det som musiker, som solist, körsångare och dirigent. Nu får jag också visualisera det med blommor.

Blomsterdekorationerna går under temat *Från mörker till ljus*.

– Längst bak i kyrkan tänker jag mig gråa färger i en karg miljö. Jag vill samtidigt visa på att det finns hopp i mörkret och på väg upp mot ljuset bygger jag upp ett crescendo mot koret. På vägen blir det grenar, mossor och färger i mörkrött, vitt och gult som får flöda vidare genom gulddekorationerna i kyrkan.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Mikaela brinner för mat, förkunnelse och diakoni

I höst vill Mikaela Björk lära känna sin nygamla församling – ett symöte i taget. Hon är en teolog med passion för mat, en kock med längtan efter att förkunna, och en Purmobo som bor i Jakobstad.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

PEDERSÖRE Ett tillskott i Pedersöre församling i höst är diakonen **Mikaela Björk**. I sitt liv, både yrkesmässigt och privat, har hon huvudsakligen sysslat med två saker: mat och teologi.

– Maten är min stora passion, min glädje och terapi. Där får kreativiteten sitt utlopp, säger Mikaela Björk.

Men det andra spåret, teologin, är också dominant. Mikaela berättar att hon kom till tro i början av 90-talet. Sen dess har hon burit på en längtan efter att ge det vidare, att förkunna.

– Det är lite stora ord, men jag har längtat efter att umgås med Ordet och använda det på olika sätt. Som diakon gör man det. Både i tal, skrift och handling.

I fjol vikarierade hon som diakon i Nykarleby församling. Innan dess har hon jobbat en del som kock, vilket hon också är utbildad till. Hon har studerat teologi i Örebro och jobbat som ungdomsarbetsledare i Purmo församling.

– Jag är uppvuxen i Purmo, så nu är jag tillbaka i min gamla hemförsamling. Cirkeln börjar slutas, säger Mikaela.

Nästlar sig in på symöten

Vid sidan av jobbet i Pedersöre församling studerar hon just nu till diakon vid Novia i Vasa, eller till socionom med inriktning på diakoni.

Att Mikaela trivs som diakon, det vet hon redan, vis av tidigare erfarenheter. Det finns likväl flera anledningar till att hon valt att utbildas vidare och byta bana just nu.

– Jag är i den åldern när man inser att kroppen tar slut förr eller senare. Att jobba som kock

Mikaela Björk jobbar deltid som diakon i Pedersöre och studerar vid sidan om. Hon är på slutrakan av sina studier till diakon.

FOTO: PRIVAT

kräver sitt, både vad gäller arbetstider och fysisk ansträngning.

– Dessutom är barnen äldre och det här är ett bra läge för omorientering. Jag är lite rädd för stagnation. Jag vill känna att jag fortfarande lever.

»Som diakon är man en medvandrare. Det tycker jag om.«

Hon konstaterar också att hon redan ”lever församling” mest hela tiden eftersom hennes man jobbar som präst i Jakobstads svenska församling. Men för Mikaela själv har prästrollen inte varit ett alternativ även om hon dragits till förkunnelse.

– Jag vill inte stå i det offentliga rummet på

samma sätt som en präst gör. Enkla och avskalade samtal passar mig bättre.

– Ibland behöver det inte alls vara andligt, för som diakon är man en medvandrare, en medmänniska. Det tycker jag om, säger hon.

Däremellan går arbetet ut på att göra väldigt konkreta saker, att hjälpa människor praktiskt. Också den biten tilltalar Mikaela.

I höst hittar man henne lite överallt eftersom hon aktivt jobbar på att lära känna församlingen.

– Jag åker runt och nästlar mig in på olika symöten. Jag vill träffa församlingsmedlemmarna.

Hon betonar att hon är tacksam över att ha ett bra arbetslag i ryggen i sitt nya jobb.

– De har tagit emot mig väl och det är jag tacksam över.

Och att ingå i ett team om tre diakoner ser hon som ett riktigt bra utgångsläge.

– Vi är väldigt olika som diakoner. Vi kompletterar varandra.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

FR 18.10 kl. 19.00: in da House i Församlingscentrets ungdoms. utr., Mård.

FR 18.10 kl. 21.00: "Ljus i mörkret", nattvardsmässa i Församlingscentret, Turpeinen.

LÖ 19.10 kl. 11.00: Vandra för missionen efter Bergö vandringsled. Gemensam start från parkeringen, Kållbyvägen 670. Andakt, grillning, frivilligt bidrag till missionen. Anmälan till Sara Löfs-Snellman tfn 0403100423.

LÖ 19.10 kl. 18.00: Psalmaföreläsning i Jakobstads kyrka, Wester.

SÖ 20.10 kl. 12.00: Gudstjänst i Jakobstads kyrka, Turpeinen, Wester. Sven-Olof Björks gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

SÖ 20.10 kl. 17.30: Fokus i Församlingscentret. Unga vuxna från SLEF berättar om sin resa till Cypern och SAT-7.

TI 22.10 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för stillhet och förbön.

TI 22.10 kl. 18.00: Bibelspår i Församlingscentret. Uppenbarelsesboken framifrån (kap 21-22), J-G Björk. Kl. 19 samtal i smågrupper.

ON 23.10 kl. 14.00: Samtalsgrupp kring sorg i Församlingscentret, Turpeinen, Ekman.

TO 24.10 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, Borgmästarens.

TO 24.10 kl. 13.00: SLEF:s missionssamling i Församlingscentret, Anna och Magnus Dahlbacka.

TO 24.10 kl. 19.00: Vardagspaus för kvinnor - mitt i livet i Bonäs prästgård, Eng

utanförskap samt olika missbruk. Tillfället inleds med servering.

Sö 27.10 kl. 10 Högmässa: predikant Thor Fremmegård från Fjellheim Bibelskola, Sjöblom, Forsman, vinterskriftskolans gudstjänsttag till kl. 14. Kyrkvärd: Bosund gårdsnummer.

To 31.10 kl. 13 Anpassad nattvardsgång: i församlingshemmet, Sjöblom, Forsman.

kl. 19 Karasamling: se annonsering på församlingens hemsida.

NYKARLEBY

Gudstjänster

Sö 20.10 kl. 10 Högmässa: gemensam, Munsala kyrka, Smeds, Lönnqvist, Ringwall, församlingsskören

Ti 22.10 kl. 15.30 Veckomässa: Nkby kyrka, Östman, i samband med KU:s seniordag

Sö 27.10 kl. 10 Gudstjänst: Nkby kyrka, A-M Audas-Willman, Ringwall, söndagsskola
- **kl. 12 Gudstjänst:** Munsala kyrka, Östman, Ringwall

Samlingar och grupper

To 17.10 kl. 19 Tystnadens bön: Nkby kyrka, A-M Audas-Willman, varje to

Sö 20.10 kl. 18 Bön o lovsång: ekumenisk, Hirvax baptistkyrka

Må 21.10 kl. 18 Missionsafton: Nkby fh, André Djupsjöbacka

On 23.10 kl. 19 Missionscafé: Pensala bönehus, Magnus & Anna Dahlbacka

To 24.10 kl. 13 Missionsmöte: Jeppo bönehus, Brita Jern

Sö 27.10 kl. 14 Söndagssamling: Jeppo bönehus, David Forsblom, kören Worship

Må 28.10 kl. 18 Kyrkcafé: Nkby kyrka, tema "I Kristi efterföljelse – vad betyder det för mig?", samtal om frivilligarbete i församlingen, Östman m.fl.

To 31.10 kl. 13 Missionsmöte: Jeppo bönehus, Evans Orori

PEDERSÖRE

Lö 19.10 kl. 18.30 Tro och gemenskap: Ytteresse bönehus. "Gud ser dig", en kväll för ensamma vuxna i alla åldrar. Andakt Komulainen

Sö 20.10 kl. 10 Högmässa: Esse kyrka. Portin, David Hellman

- **kl. 10 Högmässa:** Pedersöre kyrka. Komulainen, Östman, sång Korp-kvartetten. Även strömning i Youtube

- **kl. 14 Sammankomst:** Punsar bönehus

- **kl. 15 Sammankomst:** Flynängens bönehus

- **kl. 18 Kvällsmässa:** Purmo kyrka. Björk, Östman, Håkan Mattjus saxofon

Må 21.10 kl. 13 Symöte: Källby bönehus. Kung

Ti 22.10 kl. 13.30 Missionsmöte: Åvist bykyrka. Anna Dahlbacka berättar om Safari -24

- **kl. 19 Kvällsmöte med Mats Nyholm med team från St Clara i Stockholm:** Pedersöre kyrka. Björk

Lö 26.10 kl. 18 Orgelcafé: Esse förs.hem. Anders Forsman, Niclas Nylund, Pandey, orgelelever

- **kl. 19 Musikcafé:** Bennäs kyrkhem. Nina Åström

Sö 27.10 kl. 10 Gemensam högmässa för hela församlingen: Pedersöre kyrka. Välsig-nelse av nya anställda. Österbacka, Björk, Malmsten-Ahlsved, Pandey, Östman. Församlingens vuxenkörer. Även strömning i Youtube

- **kl. 14 Sammankomst:** Punsar bönehus

- **kl. 15 Sammankomst:** Flynängens bönehus

- **kl. 18 Kvällsmöti:** Esse förs.hem. Under-visning Komulainen. Lovsång, program för barnen, pizza

- **kl. 18 Konsert Pedersörebygdens sång- och musikförbund:** Pedersöre kyrka. Andakt Camilla Skrifvars-Koskinen. Fritt inträde, kollekt

Må 28.10 kl. 13 Symöte: Forsby bykyrka. M Björk

- **kl. 13 Nattvard:** Flyngärdets pensionärs-hem. Portin, Kung

- **kl. 18 Stick & brinn:** Åvist bykyrka

Ti 29.10 kl. 13.30 Sundby-Karby symöte: Sundby byahem

Kom med!

Bibel o bön: Bennäs kyrkhem. Varje tisdag kl. 18

Bön: Purmo kyrka. Varje torsdag kl. 18

Samtal o bön: Ytteresse bönehus. Varje torsdag kl. 19

Bibel o bön: Forsby bykyrka. Varannan torsdag kl. 19. Udda veckor

Ungdomssamlingar

I Bennäs, Esse och Purmo. Se info på hemsidan.

Kontakt och info:

www.pedersoreforsamling.fi

KOLUMNEN

TUOMO A. KOMULAINEN

Låt oss lära oss av fjärilslarverna

JAG TROR att nästan alla, även små barn, har observerat mörka, långhåriga larver som på hösten kryper över vägar och stigar. Över 90 procent av dem är rostvingens och gräsulvens larver. Stannar man för en liten stund och följer dem, kan man se att de har bråttom och att de verkar söka något. De liksom anar att varje dag kan vara dödsbringande för dem.

Egentligen söker de här larverna inte någon lämplig plats för att förpupa sig utan för att klara sig över vintern. När våren kommer är det tid att bli vuxna fjärilar.

Men hur kan de veta att vintern är på kommande? Temperaturen är inte en tillräcklig förklaring. Till exempel har denna höst varit väldigt varm. Men det är ljuset som ger signalen åt småkrypen. Ljushälden blir mindre och dagen kortare, vilket gör dem stressade.

»Jag kan bara ana hur många tecken Gud har gömt i naturen åt oss för att lära oss. Om vi bara ser dem.«

JAG KAN bara ana hur många tecken Gud har gömt i naturen åt oss för att lära oss. Om vi bara ser dem. Insekterna, blommorna, flyttfåglarna och hela skapelsen påminner oss om hur kort vår egen tid är. För barnen är somrarna nästan eviga, men senast i medelåldern eller genom en svår sjukdom uppfattar man hur begränsade våra livsdagar är.

Hur använder vi våra dagar? Hittar också vi en skyddad plats som är bra just för oss? Jag tycker att det är ett bra råd som Jesus ger i sin bergspredikan: söker man först Guds rike och hans rättfärdighet, så ska man få allt det andra också. Jag tror att det tyvärr finns flera som i sitt liv är som ett spån på stormigt hav. De säger gärna: "Låt oss äta och dricka, för i morgon dör vi."

FJÄRILSLARVERNA HAR ett klart syfte och ett tydligt ändamål i sitt liv. De har ett starkt hopp om att bli något mer, något bättre. Enligt Bibeln ska också människan förändras och få ett nytt liv i en ny kropp. Än är det inte uppenbart vad vi skall bli. Detta skapar hopp även i mörkaste polarnatten. "Därför så länge världen står, / det efter vinter kommer vår / också i andens rike."

Tuomo A. Komulainen är församlingspastor i Pedersöre församling.

NYKARLEBY Gemenskap

Nygammalt café för alla i Nykarleby

Det som tidigare hette kreativt café har bytt namn till kyrkcafé i Nykarleby kyrka. Det nya namnet vill betona att det är fråga om en avslappnad kväll i caféstil med samtal, lite musik och fri samvaro.

Måndagen den **28.10 kl. 18** är temat för kyrkcaféet "I Kristi efterföljelse – vad betyder det för mig?". Vi samtalar bland annat om nya idéer kring frivilliga medel till missionen och annan frivilligverksamhet i församlingen.

Henrik Östman, Sandra Frilund, Malena Vesternäs med flera medverkar. Alla är välkomna!

En del av gänget från Pedersöre som kommer att framföra musikmässan Gloria i Pedersöre kyrka, tillsammans med andra sångare från Karleby i norr till Sideby i söder.

FOTO: PRIVAT

Unik musik- upplevelse i Pedersöre

Musikmässan Gloria vågar visa på det svåra med att vara människa, men den gör det ärligt, varmt och vackert. Den 9 november är du välkommen att ta del av en musikaliskt helgjuten helhet.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

PEDERSÖRE En musikalisk helhet på en timme, framförd av en kör på närmare hundra personer. Det är vad som väntar åhörarna då musikmässan Gloria framförs i Pedersöre kyrka den 9 november klockan 19.

Mikaela Malmsten-Ahlsved är primus motor för projektet, men med sig har hon kören, solis-

*»Vissa
partier
kan ännu
röra mig
till tårar.«*

ter, kapellmästare Niklas Lindvik och ett sexmannaband.

Men vad är musikmässan Gloria egentligen? Jo, det är en konsert som innehåller element från gudstjänsten och mässan. I konserten ryms både kyrie och gloria, mörker och ljus, men det är ingen gudstjänst eller mässa i vanlig mening, utan en konsert som det är frågan om.

I musikmässan dyker det upp gestalter från Bibeln, så som den förlorade sonen, synderskan, rövaren på korset och Jesus.

Mikaela Malmsten-Ahlsved nämner Jesus stund i Getsemane som ett av de mer gripande elementen i mässan.

– Det är inte en glansbild av kristendomen som förs fram, utan mässan handlar mycket om vad man som människa kan gå igenom i livet i form av död och bekymmer. Men i botten finns en lovsång. Vi får vila i Guds hand.

Inträdet till konserten i Pedersöre kyrka är gratis, men om man vill kan man ge kollekt vid utgången. Den går till omkostnaderna för projektet.

Det här är faktiskt första gången som Gloria framförs i Pedersöre kyrka.

Varför vill du som kantor genomföra det här rätt krävande projektet?

– Första gången som jag gjorde den här mässan var för 20 år sedan då jag jobbade i Oravais

församling. Min vän Ove Lillas hade kommit över musiken, och när jag lyssnade blev jag helt fascinerad, säger Mikaela Malmsten-Ahlsved.

Några år senare kom hon över noterna i Sverige, och så lade hon igång med arbetet.

– För några år sedan tänkte jag att jag måste lyssna på det här med nya öron och se om det ännu håller och är aktuellt, eller om det är något som jag bara tyckte var bra för 15 år sedan.

Men helheten höll.

– Den berör mig än i denna dag. Vissa partier kan ännu röra mig till tårar. Både budskapet och musiken är så berörande. Sångarna som varit med tidigare har också frågat om vi kan göra det igen.

Mässan är skriven av Tore W Aas, som bland annat grundat kören Oslo Gospel Choir, och Hans Olav Mørk. Projektet är ett samarbete mellan Pedersöre församling och SLEF.

– Det här är inte bara en konsert, det blir något djupare. Samtidigt är tröskeln låg, för musiken och uttrycket varierar samtidigt som helheten är väldigt ärlig, säger Mikaela Malmsten-Ahlsved.

I kören finns såväl tonåringar som seniorer, och hon hoppas att publiken också ska bestå av spridda åldrar. Det håller mässan för.

– Jag känner en stor tacksamhet över att jag får möjlighet att göra det här igen, och också en tacksamhet över sångarna som är med och att vi får bjuda in till konsert. Jag ser fram emot det!

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Hösten är här – sök dig inomhus!

Gå på konsert! Testa en gudstjänst. Eller hur skulle det vara med israeliska danser, stoljuppa eller förbön? Kolla in programmet i din församling eller i grannförsamlingen!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO HÖGMÄSSOR

Esbo domkyrka sö 20.10. kl. 12.15: Vi firar skördemässa tillsammans med Esbo Lantbrukare. Lohi, Malmgren, Brunell. Kyrkkaffe i Församlingsgården. Föredrag om arbetet i Europaparlamentet med Nils Torvalds.
Esboviken kyrka lö 26.10. kl. 10.00: Högmässa med konfirmation av Pöyhölä 3-gruppen. von Martens, Florström, Kronlund, Brunell.

Olars kyrka sö 27.10. kl. 10.30: Kallatsa, Kronlund.

Esbo domkyrka sö 27.10. kl. 12.15: Sironen, Brunell, Esbo arbis kammarkör.

Församlingens verksamhet för småbarn, föräldrar och unga hittas på esboförsamlingar.fi

SORGEGRUPPER

Hagalunds kyrka to 24.10. kl. 18.00: En sorgegrupp för dig som förlorat en närstående person under det senaste året. Sorgegruppen samlas ännu två gånger i oktober och en gång i november: 24.10, 31.10 och 7.11. Mer info: församlingspastor Markus Kallatsa 040 531 1048 markus.kallatsa@evl.fi

SAMLINGAR FÖR DAGLEDIGA

Kvinnogruppen Solrosorna: Esbo domkyrkas församlingsgård ti 22.10 kl. 13.00–15.00. För mera information kontakta diakon Taina Sandberg tf 040 547 1856
Symamsellerna: ti 29.10 kl. 16.00–19.00 i Stickebo, Esbo domkyrkas församlingsgård. Mer info: diakon Nina Wallenius 050 432 4323.

Torsdagsträffen: to 31.10 kl. 13.00–14.30 Söndrik kapell. Träffens tema. En berättelse om den handikappade kvinnan i Monoliet, med prästen Janne Sironen.

MUSIK

Kräksångens 25-års jubileumskonsert i Hagalunds kyrka lö 26.10. kl. 15.00: dir. Eeva-Liisa Malmgren, Chrisu Romberg, sång & conferencier Lotta Ahlbeck, violin Mauriz Brunell, piano Nina Kronlund, orgel Hannu Rantanen, bas Kaarle Mannila. Fritt inträde men möjlighet att stöda Gemen-sat Ansvar.

Våra diakoner stöder och hjälper:

Ta kontakt med diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi samt Whatsapp eller elektronisk tidsbokning; asiointi.espoonseurakunnat.fi. Mer info esboförsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Esbo svenska församlings kansli på Kyrkogatan 10 betjänar per telefon må–to kl. 9–12, e-post; esbosvenskaforsamling@evl.fi Kansliet öppet för besök enligt överenskommelse.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning: Bokningstjänster, 09 8050 2601, Begravningstjänster, 09 8050 2200, Beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: 09 8050 2600. Hindersprövning, medlemsregister: Esbo regioncentralregister, 09 8050 2600.

GRANKULLA

Lö 19.10. kl. 18: Music for peace. Vålgörenhetskonsert med Linda Hedlund, violin & Kammarorkester La Tempesta dir. Manuel Tévar. Fritt inträde, programblad 20€ till förmån för organisationen "Läkare utan gränser". I samarbete med Grankulla musikfest och Emsalö musikfestspel.

Sö 20.10. kl. 12: Högmässa, Daniel Nyberg, Barbro Smeds. Kaffe i nedre brasrummet.

Ti 22.10. kl. 9.30–12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brötdutdelning i kyrkans aula.

Kl. 13.00: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen.

Catherine Granlund, Carola Wikström, Barbro Smeds. Gäst: Hanna Strandell, tf synrådgivare, Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf, föreläsning om synen.
Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 23.10. kl. 14: Kyrkosyfoeningen i övre brasrummet.

Kl. 17.00–19.30: Familjekväll i Grankulla kyrka med matservering, program och andakt, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

To 24.10. kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Kl. 12–12.20: Fredsbön i Grankulla kyrka. Jona Granlund, Barbro Smeds, Catherine Granlund.

Fr 25.10. kl. 18: Ungdomskväll i Klubb97, Jona Granlund.

Lö 26.10. kl. 10–12.30: Barnens smyckesdag i dagklubbens kök, Daniela Hildén. Förhandsanmälan via grankulla-forsamling.fi senast 18.10.

Sö 27.10. kl. 12: Festhögmässa, Ulrik Sandell, Catherine Granlund, Carola Wikström, Heli Peitsalo. Graziakören och församlingsrådsmedlemmar medverkar. Kaffe i nedre brasrummet.

Ti 29.10 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén.
Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brödutdelning i kyrkans aula.
Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peit-salo.

On 30.10 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre brasrummet.

To 31.10 kl. 10–11: Lovsångs- och för-bönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

KYRKSLÄTT

Sö 20.10 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka
Må 21.10 kl. 18.30: Sång och bön i S:t Mikael's kyrka.

Ti 22.10 kl. 14: Seniorgruppen träffas på Hörnan.

Ti 22.10 kl. 18.00: Infotillfälle om skriban i S:t Mikael's kyrka.

Ons 23.10 kl. 10: Avigt och Rätt på Mikaeligården.

Ons 23.10 kl. 18–20: KITT/HÅSE spejars-coutevenemang, anmäl dig via hemsidan eller till Jenny dagen innan.

Ons 23.10 kl. 18: Sorgegruppen, Kyrkstallsvägen

To 24.10 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

Fre 25.10 kl. 13–15.30: Effa på Hörnan

Sö 27.10 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka

Ons 30.10 kl. 10: Avigt och Rätt på Mikaeligården

Ons 30.10 kl. 18: Sorgegruppen, Kyrkstallsvägen.

To 31.10 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

To 31.10 kl. 17–20: Ungdomskväll för ungdomar i högstadiesålder.

Fre 1.11 kl. 13–15.30: Effa på Hörnan

Lö 2.11 kl. 16: Parentation med allhelgonamusik i S:t Mikael's kyrka. Lugn orgelmusik i kyrkan från kl. 15.30.

Matutdelning på diakonikansliet: boka tid på förhand via Diakonihjälpen 050–478 4227.

Noggrannare information finns på hemsidan: www.kyrkslattsforsamlingar.fi tel. 040 350 8213.

TAMMERFORS

Sön. 20.10 kl. 11 Högmässa: i Svenska Hemmet. Kim Rantala, Paula Sirén. Kyrkkaffe.

Tis. 22.10 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.

Tis. 22.10 kl. 12.15–15.15 Tisdagsklubben:

för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6.

Ons. 23.10 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet. Mellan Wannsee och Neu Venedig – Bilder från Berlin.

Fre. 25.10 kl. 15 Tyskaklubben: i Svenska Hemmet. Brigitte Reuter: Käthe Kollwitz, Künstlerin den klassischen Moderne – auffallend anders.

Sön. 27.10 kl. 11 Gudstjänst: i Svenska Hemmet. Onni Thulesius, Paula Sirén. Heli Seppälä, oboe.

Tis. 29.10 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.

Tis. 29.10 kl. 12.15–15.15 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6.

Ons. 30.10 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet. Musik & allsång med elever från samskolan.

VANDA

HELSINGE KYRKA S:T LARS

Kyrkov.45

Högmässa: sö 20.10 kl. 10. Sini Hulmi och Anders Ekberg.

Högmässa: sö 27.10 kl. 10. Kristian Willis och Anders Ekberg.

Kvällsmässa: sö 27.10 kl. 18–19. Gästpredikant: Katarina Smeds, Eva Ahl-Waris och frivilliga från kvällsmässogruppen.

DICKURSBY KYRKA

Stationsv.12 a

Seniorcafé: ti 29.10 kl. 13–14.30.

Ungdomsmässa: HD warm up! on 30.10 kl. 17.30–18.

Ungdomskväll: on 23.10, 30.10 och 6.11 kl. 18–20.

Sångstund: on 30.10 och 6.11 kl. 18–19.

Musiklek: fr 25.11 och 1.11 kl. 10–11.

MYRBACKA KYRKA

Strömfärv.1

Familjecafé: ti 29.10 kl. 9.30–11.

Träffpunkt: ti 29.10 kl.11.30–13.

ÖVRIGT

Sportklubben: ti 29.10 kl. 16.15–17 i Dickursby skola.

Allsång på Folkhälsanhuset: ons 30.10 kl. 14.30. Gunnar Weckström och Anders Ekberg.

ViAnda-kören: övar onsdagar kl. 12–14 på Helsinggård.

Vivandi kören: övar torsdagar kl.17–19 på Bygård.

HÅKANSBÖLE KYRKA

Håkansbölev. 48

Sottungsby-Håkansböle pensionärs-krets: to 31.10 kl. 13–14.30.

INTERNATIONAL

The Message Club: Thu 24.10 at 2pm–4pm.

Guest speaker pastor Eva Ahl-Waris.

Regular Sunday services: with Holy Communion in English at Tikkurila Church every Sun at 12pm. Fellowship after the Service.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

GUDESTJÄNSTER

Sö 20.10, högmässa: kl. 10 i S:t Jacobs kyrka. Kl. 12 i Johanneskyrkan.

Sö 20.10, mässa: kl. 15 i Folkhälsanhuset i Brunakärr.

Ti 22.10, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

On 23.10, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

On 23.10, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan.

Lö 26.10, vesper: kl. 18 i Johanneskyrkan. Deltagarna i gregorianikkursen medverkar.

Sö 27.10, högmässa: kl. 10 i S:t Jacobs kyrka. Roströsten och deltagarna i gregorianikkursen medverkar.

Sö 27.10, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Sö 27.10, verkstadsmässa: kl. 18 i Tomaskyrkan.

Ti 29.10, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

On 30.10, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

On 30.10, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan. Tomas vokalensemble medverkar.

GEMENSKAP

Johannes vardagsrum: Öppet tisdagar kl. 9.30–17. Lunch kl. 11–13, liten andakt kl. 14.45, program kl. 13.30: 22.10: Biskop Bo-Göran Åstrand: Hopp och samhörighet i utmanande tider.

29.10: Stillhetens stoljoga: med Maria Repo-Rostedt. Tyskabordet 22.10 kl. 15: Aktuelle Nachrichten

Diakoniträff: 24.10 kl. 12–13.30

i S:t Jacobs kyrka.

Träffpunkt: torsdag 31.10 kl. 14 i Högbergssalen.

Spelkväll: måndag 21.10 kl. 18 i Johannes vardagsrum. För alla åldrar. Pizzaservering.

MUSIK

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.

FÖR FAMILJER OCH BARN

Familjecafé med musiklek: måndagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Hörnan. Tisdagar kl. 10–11 (musiklek kl. 10) i Käätöpaikka, Arabiastrandens invånarhus. Tisdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Johannes vardagsrum i Tomaskyrkan. Torsdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i S:t Jacobs kyrka.

Musiklek efter dagis: tisdag 8.10 kl. 17.30 i Johannes vardagsrum.

Familjecaféerna och musikleken håller höstlov vecka 42 (14–18.10).

Fritids: för barn i klasserna 3–6. Kom och chilla, var med kompisar, spela spel, pyssla, äta mellanmål! En trygg vuxen ledare finns alltid på plats.

Fritids i S:t Jacobs kyrka på Drumsö: måndagar och tisdagar kl. 13–16. Fritidsledare Nanne: 046 921 7512.

Fritids Hörnan: tisdagar och fredagar kl. 13–16. Fritidsledare Martina: 050 380 0823. Fritids i Johannes vardagsrum:

måndagar och torsdagar kl. 13–16. Fritidsledare Oscar: 050 439 2618.

Fritids håller höstlov vecka 42 (14–18.10).

Family fun: onsdag 30.10 kl. 17–19 i Hörnan. Mat, pyssel, andakt och sång.

Johannes barnkör: övar torsdagar

kl. 15–15.45 i S:t Jacobs kyrka. Körledare: Eva Henricson 050 380 0842.

Tillsammans med bebin: En grupp för nyblivna föräldrar med bebisar i åldern 0–ca 6 månader. Gruppen träffas på onsdagar 30.10–27.11 kl. 13–15, i Hörnan. Läs mera och anmäl er via vår hemsida: helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

MATTEUS

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan. Förutom den söndag vi firar kvällsmässa.

Kvällsmässa: 3.11 kl. 18. Birgitta Udd är inbjuden som talare. Mässan innehåller mycket musik och en bönevandring. Kvällste efter kvällsmässan.

Kyrklunch sö 20.10: Efter mässan. In-täkterna går till församlingens missionsprojekt via Finska Missionssällskapet. Välkommen på god lunch och trevligt sällskap!

MU-mässa: (Matteus Ungdom): Onsdagar kl. 18 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder!

Molnet: Ett tillfälle för bön varannan torsdag (31.10 och 14.11) kl. 18 i Populus, bredvid köket. Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt Mia Westerling 045 341 8441. Gemensam middag från kl. 17 framåt, pris 3 euro/ person. Varmt välkommen att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda.

BARN, UNGDOM OCH FAMILJ

Kontakt: Barnverksamhet Catarina Bär-lund-Palm catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050 380 3936. Musik och körer Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, tfn 050 596 7769. Ungdomsverksamhet Tonja Weckström tonja.weckstrom@evl.fi, tfn 050 380 3988 och Daniel Jakobsson daniel.jakobsson@evl.fi, tfn 050 380 0710

Musiklek med familjecafé: Tisdagar. Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Ingen anmälan behövs. Kom och sjung och dansa med ditt barn!

TWEENTISDAG FÖR ÅK 3–7: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m.

Öppet hus för ungdomar: onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 18. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälp-

ledarutbildningar, läger, resor och anmälningar.

Matteus barnkör och pysselklubben: i skolorna på Matteus församlings område, torsdagar på eftistid. Catarina Bär-lund-Palm leder pysselklubben, Daniela Strömsholm barnkören.

Barnklubb för 4–8-åringar: Torsdagar. Program kl. 17–19, man får stanna till 19.30. Den 10.10 spelar vi brädspe. 17.10 är det höstlovspaus. Barnpassning för yngre barn från 17–19.30.

Unga vuxna-brunch 26.10 kl. 11:

Brunchen ordnas gemensamt av Petrus, Johannes och Matteus församlingar och är den första av flera bruncher för unga vuxna under hösten. Vi kommer att berätta kort om vad som är på gång i församlingarna, men huvudfokus är gemenskap. Denna gång ordnasbrunchen i Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3.

MUSIK

Matteus kyrkokör: sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Kören övar tillsammans med Fiona Chow under hösten, från den 8.10. Kontakt: 045 101 5360

Popkören: riktar sig till barn i årskurserna

GRANKULLA

Konsert för Läkare utan gränser

Music for peace lö 19.10 kl. 18: Vålgörenhetskonsert med Linda Hedlund, violin & Kammarorkester La Tempesta dir. Manuel Tévar. Fritt inträde, programblad 20€ till förmån för organisationen "Läkare utan gränser". I samarbete med Grankulla musikfest och Emsalö musikfest-spel.

4–7 och övar i Matteuskyrkan. Tisdagar kl. 15.30–16.15.

Matteus barnkör: övar i skolorna på Matteus församlings område, torsdagar på eftersid. Körledare för Barn- och Pop-kören: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050 596 7769.

Mrs. Bighill Singers avslutningskonsert 26.10 kl. 18: Efter 15 år av sång uppträder vokalgruppen Mrs Bighill Singers en sista gång i Matteuskyrkan.

Nya sångare välkomna i alla körer!

GEMENSKAP

Kontakt: Matteus kansli matteus.fors@evl.fi eller 09 2340 7300 (ti och to kl. 10–14)

Matteus Afterwork varje torsdag: Middag för 3 euro och möjlighet till några timmars gratis barnklubb. Matteus församling erbjuder en trevlig kväll då du både slipper laga middag och dessutom kan få några timmar egen tid – antingen för att utträta egna ärenden eller så kan du delta Matteus kvällsprogram för vuxna. Middagen börjar kl. 17, programmet 18 eller 18.30.

Stickklubben: Handarbete med kaffe, bulla och trevliga samtal. Vi träffas jämna veckor kl. 11–13. Kontakt: Carita Riitakorpi 050 380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: I höst läser och samtalar Bokmalarna utgående från Livets vatten av Maria Küchen. Var tredje måndag kl. 14–15.30 i Matteuskyrkan. Följande träffar 21.10 och 11.11. Kontakt Annica Söderström, 050 568 0085.

Kvinnor mitt i livet: Kom som du är och dela livet en stund. Måndag 4.11 kl. 18 åker gruppen på utflykt. Kontakt Stina Hjelt 050 300 5911.

Samling för män: En fredag i månaden i Matteuskyrkan. Fredag 18.10 besöker Helena Rönnberg, kaplan i Sibbo svenska församling, gruppen med temat ”Erfarenheter i ekumenikens tecken”. Kontakt Peter Andersson 040 533 6185

Keramikkurs: Torsdagarna 31.10 och 14.11 (båda kl. 18), samt lördag 23.11 (kl. 10) kan du komma och prova på keramik tillsammans med keramikartesan Marika Salomaa. 10 personer per kursträff. Anmälan till Matteus kansli matteus.fors@evl.fi – till en eller fler träffar. 10 euro materialavgift/gång.

Bibelstudium med Stefan Djupsjöbacka: Torsdag 21.11 kl. 18 i Matteuskyrkan. Septemberträffens tema är Kristus i Gamla testamentet. Mera info på hemsidan eller Matteus kansli.

Frivilligträff med Hedvig Långbacka: Inspirationsdag och Söndag 27.10 efter mässan kl. 10. Hedvig predikar också i mässan.

Waste&Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3/6 euro och lär känna nya människor vid samtalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Må–to kl. 11–13.

Petrus
Söndagens högmässor: kl. 10 i Munksnäs kyrka, kyrkkaffe. kl. 12 i Äggelby gamla kyrka, kyrkkaffe. 20.10 Anne Koivula, Mathias Sandell 27.10 Ronny Thylin, Mathias Sandell.

Petrus Puls: Söndagar kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en ledigare gudstjänst med mera utrymme för lovsång, bön och bibelundervisning. 27.10 Tua Sandell, tema: Open Doors och förföljda kristna. Kyrkkaffe efteråt, välkommen!
Minnesgudstjänst: Lö 2.11 kl. 16 i Petruskyrkan. Vi minns de som avlidit under året och läser upp deras namn, tänder ljus och håller andakt tillsammans. Efteråt blir det servering. Alla som önskar är välkomna.

BARNFAMILJER
Familjekyrka: 27.10 kl. 10 i Petruskyrkan. Familjekyrkan är en barnanpassad gudstjänst för alla åldrar. Efter gudstjänsten äter vi lunch tillsammans och barnen kan leka fritt i barnrummet. Meddela gärna anne.koivula@evl.fi att ni är på väg så räcker maten åt alla.

Musiklek: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga. Välkommen med i vårt glada gäng! Musikleken är speciellt för dig med barn 0–5 år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för mer info: anne.koivula@evl.fi.

Följ Petrus Kidz-gruppen på Facebook för mer aktuell info!
UNGDOMAR
Ambient: Ungdomssamling kl. 18.30 i Petruskyrkan varannan fredag. Höstens datum: 18.10, 1.11, 15.11, 29.11 och 13.12. Kvällarna bjuder på andakt och varierande program t.ex. film, matlagning och tävlingar. Följ @petrusyouth, på instagram för mer info eller kontakta nadine.mabinda@evl.fi. Välkommen med!

EVENEMANG OCH KURSER
Fredagscafé i Petruskyrkan: Varje fredag hela hösten kl. 17–19. Kom och drick en kopp kaffe eller te och prata bort en stund. Välkommen ensam, med familj eller vänner.

Dagscafé: Tis 29.10 kl. 13–15 i Petruskyrkan. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, tfn 050 344 2711.

ANDAKT OCH BÖN
Förbön och tack: Tvåspråkig förbönskväll varannan tisdag kl. 19 i Munksnäs kyrka, Tegelstigen 6. Lovsångskören övar kl. 18. 29.10 Ronny Thylin.

Petruskyrkan öppen för bön: Varje tisdag kl. 8–9, egen bön (instrumentalmusik) och 15 min gemensam bön. Var gärna med och be för församlingen och vår stad även om du inte har möjlighet att komma till kyrkan.

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

SJUNG I KÖR
Petrus Vokalensemble: För dig som kanske sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Varannan to kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. mathias.sandell@evl.fi

Kingdom Singers: En ekumenisk lovsångskör som leds av Fiona Chow. Repertoar på finska, engelska och svenska. Petruskyrkan. Två måndagar i månaden. fionatchow@gmail.com

Lovsångsgruppen: Varannan ti kl. 18. Medverkar under Förbön och tack-kvällarna i Munksnäs kyrka.

RASEBORGS PROSTERI
EKENÄSNEJDENS SVENSKA GUDSTJÄNSTER I VÅRA KYRKOR
Sön 20.10
Högmässa kl. 10: i Ekenäs.
Högmässa kl. 12: i Snappertuna.

INGÅ
Utfärd till Kopparnäs
Utfärd till Kopparnäs onsdag 23.10 kl. 12.30–15.00: i samarbete med Ingå kommun. Start från Strandvägen 11 (gemensam transport). På programmet grillning, promenad och trevlig samvaro. Anmälningar: pia.helle@inga.fi (040–657 4871) eller tanja.kakko@evl.fi (050–413 8814). Väderreservation. Utfärden är gratis.

INGÅ Utfärd till Kopparnäs

Utfärd till Kopparnäs onsdag 23.10 kl. 12.30–15.00: i samarbete med Ingå kommun. Start från Strandvägen 11 (gemensam transport). På programmet grillning, promenad och trevlig samvaro. Anmälningar: pia.helle@inga.fi (040–657 4871) eller tanja.kakko@evl.fi (050–413 8814). Väderreservation. Utfärden är gratis.

Sön 27.10
Högmässa kl. 10: i Ekenäs.
Högmässa kl. 12: i Bromarv.

Ons 30.10
Ung gudstjänst kl. 18: i Ekenäs. Ledarutbildningen medverkar. Efteråt ”kyrkkaffe” i Kulan.

MUSIK
Girls’n Qvinnis och damkören Madrigalen: från Jakobstad ger en konsert lör 26.10 kl. 18 i Ekenäs kyrka. Fritt inträde, program 15€.

Sibeliuskonsert med Akademiska Orkestern: vid Åbo Akademi sön 27.10 kl. 16 i Ekenäs kyrka. Dir. Sauli Huhtala. Fritt inträde.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ
Fre 18.10:
– kl. 18.00 Israeliska danser: Församlingshemmet. Varannan fredag. Kontaktperson: Viveca Unnéus, tel 044–521 8221.

Sö 20.10:
– kl. 10.00 Tvåspråkig högmässa: Ingå kyrka. Sjöblom, Kalliokoski.

Må 21.10:
– kl. 13.00–15.00 Einsteinklubb för skolbarn: Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld–Qvarnström.

Må 21.10:
– kl. 15.30–17.30 LottasMåndag: Ungdomshuset. Välkommen in en stund. Ahlfors.

Ti 22.10:
– kl. 10.00–12.00 Familjecafé: Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld–Qvarnström.

– kl. 10.00–14.00 Öppet hus & mini-loppiset öppet: Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

Ons 23.10:
– kl. 12.30–15.00 Utfärd till Kopparnäs: i samarbete med Ingå kommun. Start från Strandvägen 11 (gemensam transport). På programmet grillning, promenad och trevlig samvaro. Anmälningar: pia.helle@inga.fi (040–657 4871) eller tanja.kakko@evl.fi (050–413 8814). Väderreservation. Utfärden är gratis. Lindell, Kakko.

– kl. 13.00–16.30 After school: Församlingshemmet nedre våning. Öppna dörrar för barn i årskurs 1–6. Nylund, Sköld–Qvarnström.

– kl. 15.30–18.30 Ungdomskväll: Ungdomshuset. Ahlfors, Wilman
– kl. 17.00–19.00 Familjekväll: Församlingshemmet, nedre vån. Öppet vardagsrum för familjer med barn i alla åldrar. Lek, pyssel, fri samvaro och kvällsmål. Nylund, Sköld–Qvarnström.
– kl. 19.00 Kyrkokören övar: Församlingshemmet. Nygård.

To 24.10:
– kl. 10.00–14.00 Öppet hus & mini-loppiset öppet: Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– kl. 11.30–13.00 Matservering: Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld–Qvarnström.

– kl. 13.30 Stoljuppa med Pia Helle från Ingå kommun: Strandvägen 11. Lindell.

– kl. 17.30 Bönegrupp (tvåspråkig): Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld–Qvarnström.

Fre 25.10:
– kl. 9.00–11.00 Fredagsbrunch för män (2 €): Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

Lö 26.10:
– kl. 10.00–12.00 Marika Björkgren–Thylin från Finska Missionssällskapet: Strandvägen 11. Tema: Thailands många ansikten och kyrkan i Thailand. Lindell.

Sö 27.10:
– kl. 10.00 Högmässa: Ingå kyrka. Sjöblom, Nygård.

Må 28.10:
– kl. 13.00–15.00 Pysselklubb för skolbarn: Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld–Qvarnström.

Ti 29.10:
– kl. 10.00–12.00 Familjecafé: Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld–Qvarnström.

– kl. 10.00–14.00 Öppet hus & mini-loppiset öppet: Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– kl. 14.00–16.00 Stick- och virkcafé: Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

Ons 30.10:
– kl. 13.00–16.30 After school: Församlingshemmet nedre våning. Öppna dörrar för barn i årskurs 1–6. Nylund, Sköld–Qvarnström.

- kl. 14.00–16.00 Missionssyfoering-
en: Prastgarden. Bjorklof.
- kl. 15.30–18.30 Ungdomskvall: Ung-
domshuset. Ahlfors, Wilman
- kl. 19.00 Kyrkokoren ovar: Forsam-
lingshemmet. Nygard.

To 31.10:

- kl. 10.00–14.00 Oppet hus & mi-
ni-loppet oppet: Strandvagen 11. Lin-
dell, Kakko.

- kl. 11.30–13.00 Matservering:
Forsamlingshemmet. 4 €/person.
Skold–Qvarnstrom.

- kl. 17.30 Bonegrupp (tvasprakig):
Strandvagen 11. Kakko.

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Sö 20.10

-kl. 10 Högmassa: i Pojo kyrka.

-kl. 12 Högmassa: i Karis kyrka.

On 23.10 kl. 8.30 Stillhetens bon: i Pojo
forsamlingshem.

Sö 27.10

-kl. 10 Gudstjanst: i Pojo kyrka.

-kl. 12 Högmassa: i Karis kyrka.

To 31.10 kl. 19.30 Stillhetens bon: i Karis
kyrka.

Se forsamlingens alla evenemang på
www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Sö 20.10 kl. 13.00 Högmassa: i Lojo
S:t Lars kyrka. Kyrktaxi, kyrkkafe.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

MÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Sö 20.10 kl. 10 Gudstjanst: i Emsalö ka-
pell, Jantti, Tollerander.

Sö 20.10 kl. 12.15 Högmassa: i Dom-
kyrkan, Jakobsson, Jantti, Soderstrom,
Marit Björkbackas gudstjanstgrupp.

Sö 27.10 kl. 10 Gudstjanst: Kullo bykyr-
ka, Smeds, Soderstrom.

Sö 27.10 kl. 12.15 Vigningsmassa: i
Domkyrkan, Bo–Goran Astrand, Lind-
gard, Apostolidou, Hatonen, Gunvor
Flykts gudstjanstgrupp. Massanstrom-
mas.

Sö 27.10 kl. 14 Alla helgon massa: i
Varberga forsamlingscentrum, dovprast
Maria Lindberg.

Sö 27.10 kl. 16 International Sunday:
English Sunday Service and dinner af-
terwards. Arranged by the Lutheran Pa-
rishes in Porvoo. Festsalen, Lundag. 5.

KONSERT I BORGÅ DOMKYRKA

Sö 27.10 kl. 18: Reflections 123. Multi-
konstnarlig konsert. Johanna Almark,
sopran, musikalisk ledning, komposi-
tioner. Strakensemble, Jammakoren,
Kaisa Torkkeli, dans och Nyata Shap-
ovalova, textilkonst. Upplav en multi-
konstnarlig konsert som tar dig med på
en resa genom musik, dans, textil- och
fotokonst. Fritt intrade. Programblad
20 €.

VUXNA

Må 21.10, 28.10 kl. 10 Motion och mis-
sion: Promenad for missionen, traff vid
gangbrons ostrasida.

Ti 22.10 & 29.10 kl. 12 Andakt och lunch:
festsalen, Lundagatan 5

Ti 22.10 & 29.10 kl. 9–13 Forsamlingen
bjuder på kaffe: Kvartersasset, i Varber-
ga S–Market.

On 23.10 kl. 12.30 Mariakretsen samlas:
i motesrum 1 på fjarde vanningen.

Ons 23.10 kl. 18 Samtalsserie: i Dom-
kyrkan – manskliga rattigheter. Temat
är ”Vara rattigheter som manskor och
som kristna”. Kom och utforska varifran
vara rattigheter kommer och vad de
innebar for oss. Det blir en kvall fylld av
insikter och gemenskap.

To 24.10 kl. 18 Cafe au Lady: Festsalen,
Lundag. 5

Fr 25.10 kl. 17.30 Chimes musikgruppen
ovar: musikrummet på forsamlings-
hemmet på Lundagatan 5. Anmal dig
till Anne Hatonen, anne.hatonen@evl.fi,
senast 21.10.

To 31.10 kl. 14.30 Krakokretsen: på Sjö-
torp, Krakko

To 31.10 kl. 17 Missions-och bibelkvall: i
Lilla salen, Lundagatan 5. Gast: Johanna
Bjorkholm–Kallio, sakkunnig i missions-
teologi vid Kyrkostyrelsen.

BARN OCH FAMILJ

To 24.10, 31.10 kl. 9 – 11:45 Familjetraff:
i Domprostgarden, barn tillsammans
med ngon vuxen, lek, sang och sam-
varo.

SIBBO

Mer info om var verksamhet hittas på
www.sibbosvenskaforsamling.fi.

Sö 20.10 kl. 10 Massa: Norra Paipis
bykyrka.

Sö 20.10 kl. 12 Högmassa: Sibbo kyrka.

On 23.10 kl. 10 Frukost: Soderkulla
kyrka.

On 23.10 kl. 12 Attaeuros lunch: Kyrkoby
forsamlingshem. Lunch for daglediga.

To 24.10 kl. 13 Box missionskrets:
Bykyrkan Tabor.

Lö 26.10 kl. 15 Fyraarsfest: Soderkulla
kyrka. Kalas for forsamlingens fyraar-
ingar. Med Isabella Munck och Camilla
Wiksten–Ronnbacka.

Lö 26.10 kl. 18 Forsamlingskvall: Kyrko-
by forsamlingshem. Program, musik och
servering.

Sö 27.10 kl. 10 Familjemassa: Soderkulla
kyrka.

Må 28.10 kl. 14 Kyrkoby missionskrets:
Forsamlingshemmet.

Må 28.10 kl. 18 Virkborg: Soderkulla
kyrka. Handarbetsgrupp.

Ti 29.10 kl. 18 Psalmkvall med Dag-
Ulrik Almqvist: Soderkulla kyrka.

Ti 29.10 kl. 13.30 Norra Paipis missions-
krets: Kontakt Ann–Britt Olenius–Stef-
fansson tfn 050–5233918.

On 30.10 kl. 10 Frukost: Soderkulla kyr-
ka. Andakt med nattvard.

On 30.10 kl. 13 Aldre i Soderkulla: Ser-
vicehuset Linda. Med Katja Korpi.

KOLUMNEN

SOFIA LILJESTRÖM

Du är inte ensam!

NÄR JAG och mina syskon blev studenter citerade min mamma varje gang en dikt som jag ibland atervander till, ”Jag talar till mi-
na vuxna barns anglar”, av Viola Renvall. Det var något vackert
med att bli kallad vuxen och andå få bli påmind om att man ha-
de anglar. Det känns spännande, skrämmande, roligt och världs-
omvälvande att ta sina första steg som myndig in i vuxenvärlden.
Så minns jag det när jag tänker drygt 15 år tillbaka. Det kändes
tryggt att veta att det fanns extra hjälp på vägen.

I DAG jobbar jag med studerande, ungdomar och unga vuxna i
mitt yrke som ungdomsprast. Från och med i höst har jag därtill
börjat arbeta som studentkaplan, vilket betyder att jag reserverar
några timmar i veckan speciellt for studerande till kyrkliga yrken.
Jag är en medvandrare, självårdare och brobyggare in i ett even-
tuellt yrkesliv som forsamlingsarbetare.

Många studerande är unga och har nyss flyttat ut, några har
hunnit bo hemifran i ett par år och vissa har börjat studera igen
efter ett helt arbetsliv. Oberoende av ålder behöver man ibland få
reflektera, fundera och stöda sig mot någon. Det kan galla ens
framtida arbete, men också hur det känns att studera, bli vuxen,
vara otrygg eller brottas med tro. Det är där jag har min uppgift, att
finnas till som ett extra par ögon och öron. Det är visserligen allas
uppgift att finnas till for varandra och vara anglar, men det kan va-
ra skönt att veta att det finns någon som har tid i ens nya livsskede.

*»Oavsett var du är så fortsätter du
vara ett Guds vuxna barn som Gud
har i sin hand.«*

ÄR DET förändringar på gang i din vardag eller går det i sam-
ma vanliga lunk? Jag tänker mig att alla behöver få höra att dessa
vuxna barns anglar fortfarande arbetar med oss. Oavsett var du är
så fortsätter du vara ett Guds vuxna barn som Gud har i sin hand.
Dikten och bönen säger: ”En mor kan inte längre råda, men er vis-
dom är Guds. Dröj kvar hos mina vuxna barn, anglar!”

Sofia Liljeström är ungdomsprast och studentkaplan i Åbo
svenska forsamling.